

บทความ วิชาการเด่น

- จักริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษา
ต้องมาก่อน
- บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนวทางการ
ส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เรียน
- คู่มือระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

วารสารการศึกษาไทย
THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา | www.onec.go.th
Office of the Education Council | ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๐๔

สิงหาคม ๒๕๕๖

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา Office of the Education Council
www.onec.go.th

ทรงพระเจริญ

เดือนสิงหาคม นับเป็นเดือนมหามงคลของชาวไทยทุกคน เพราะในวันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงเป็นแม่ของแผ่นดิน พระองค์ทรงรักและห่วงใยพสกนิกรของพระองค์ดุจลูกหลาน ทรงทุ่มเท ประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการก็เพื่อความกินดีอยู่ดีของราษฎร ของพระองค์ เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา พวกเราทุกคนจึงพร้อมใจกันถวายพระพร “ขอพระองค์ทรงพระเจริญ”

สำหรับวารสารการศึกษาไทยประจำเดือนสิงหาคม และเดือน กันยายน ๒๕๕๖ นี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้คัดสรรผลงาน สำคัญของสำนักงานฯ ในรอบปีที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอให้ทุกท่านทราบ พัฒนาการทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การพัฒนา ครู การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แนวคิดในการจัดการศึกษาระดับ นานาชาติ เทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งกฎหมายการศึกษา เป็นต้น และเพื่อให้ทุกท่านได้รับองค์ความรู้อย่างครบถ้วน สำนักงานฯ จึงได้เพิ่ม จำนวนหน้าวารสารการศึกษาไทยในฉบับนี้ ซึ่งมีบทความวิชาการที่ สำคัญงานฯ ภูมิใจเสนอถึง ๑๓ เรื่อง และเชื่อว่าหลาย ๆ เรื่อง กำลังอยู่ใน ความสนใจของท่าน นอกจากนี้ท่านจะไม่พลาดข่าวสารความเคลื่อนไหว ของสำนักงานฯ ซึ่งนำเสนอไว้ในคอลัมน์ “ข่าวย่อยสภา” เป็นประจำ ส่วน ฉบับเดือนกันยายน ๒๕๕๖ จะมีผลงานวิชาการเรื่องใดมานำเสนอนั้น อย่าลืมติดตามนะคะ รับรองว่าเข้มข้นและน่าสนใจไม่แพ้ฉบับนี้เลยคะ

นางสุรางค์ โพธิ์พุกขวงค์
 ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

www.onec.go.th
สิงหาคม ๒๕๕๖ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑๐๔

สารบัญ

- ๐๓ **ข่าวย่อสภา / สุกสิทธิ์ ภูภักดี**
- ๐๘ **บทความวิชาการ ๑ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ (The 1st Thailand Constructionism Symposium 2013)
- ๑๑ **บทความวิชาการ ๒ / สำนักวิจัยและพัฒนการศึกษา**
- คู่มือการดำเนินงานกรอบและทิศทางการศึกษาของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล
- ๑๔ **บทความวิชาการ ๓ / สำนักวิจัยและพัฒนการศึกษา**
- การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ (The 15th National Symposium on Educational Research) “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”
- ๒๐ **บทความวิชาการ ๔ / สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ**
- ขอรืเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน (Global Education First Initiative : GEFI)
- ๒๔ **บทความวิชาการ ๕ / สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ**
- บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เรียน
- ๒๘ **บทความวิชาการ ๖ / สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ**
- รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย
- ๓๒ **บทความวิชาการ ๗ / สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา**
- คู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิตบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษา
- ๓๔ **บทความวิชาการ ๘ / สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา**
- คู่มือระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)
- ๓๘ **บทความวิชาการ ๙ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- แนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา
- ๔๒ **บทความวิชาการ ๑๐ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๖
- ๔๖ **บทความวิชาการ ๑๑ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์ปฐมวัยเพื่อบรรจุลงในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับเด็กปฐมวัย (๓-๕ ปี) ครู ผู้ดูแลเด็กและพ่อแม่ ผู้ปกครอง
- ๔๙ **บทความวิชาการ ๑๒ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก การแสวงหาแนวทางปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเพื่ออนาคต
- ๕๓ **บทความวิชาการ ๑๓ / สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้**
- บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาคู่มือทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคู่มือเพื่อคุณภาพผู้เรียน

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา

(นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

(นางสุทธศรี วงษ์สมาน)

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

(นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและ
พัฒนารเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนารเรียนรู้

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือ
กับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารสาธารณะ

ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากรบุคคล

กองบรรณาธิการ

นางสุรางค์ โพธิ์พฤกษาวงศ์

บรรณาธิการ

นางสาวสุวิภา เกษณะนะคิล

นางสาวใกล้ตา สดสมศรี

นางสาวทัศนีย์ เนียมบุษผา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายศิริรัตน์ ชำนาญกิจ

นายสุกสิทธิ์ ภูภักดี

ถ่ายภาพ

วัตถุประสงค์การจัดทำ

๑. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละเดือน
๒. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
๓. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ
๔. เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา

นำคณะเข้าพบ รมว.ศธ.

เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและรับมอบ
 นโยบายการศึกษา

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์) นำคณะผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของสำนักงานและรับมอบนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ ห้องประชุมราชวัลลภ กระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) กล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอแผนการศึกษาและยุทธศาสตร์การศึกษาที่ตนได้สั่งการให้นำไปปรับแก้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้นำข้อสังเกตไปปรับปรุงเพื่อนำเสนอที่ประชุมสภาการศึกษาในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้นำเสนอรายงานเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีความคืบหน้าพอสมควร จึงได้สั่งการให้ไปหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

รมว.ศธ. กล่าวเพิ่มเติมว่า ตนได้มอบให้ทบพวนและศึกษาวิเคราะห์เรื่องเงินอุดหนุนสำหรับสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ เพราะปัจจุบันการอุดหนุนลักษณะนี้ ยังมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา เช่น โรงเรียนขนาดเล็กได้รับเงินอุดหนุนรายหัวน้อย จึงไม่สามารถนำไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ สำหรับอาชีวศึกษาบางสาขา ที่ต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัย หากมีงบประมาณจำกัดก็จะทำให้ไม่สามารถซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยได้ เพราะฉะนั้นจึงมอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ไปรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับระบบการอุดหนุนรายหัว รวมถึงให้วางหลักเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนขนาดและประเภทต่าง ๆ ด้วย

สำหรับนโยบายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการ มีดังนี้

๑. เป็นหน่วยงานกลางในการประสานองค์กรหลักเพื่อการจัดทำแผนและมาตรการเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสำคัญ ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ
๒. ติดตามประเมินผลนโยบายที่สำคัญ โดยให้ศึกษาวิจัยเพื่อให้มีข้อมูลในการขับเคลื่อนนโยบาย
๓. ศึกษาข้อมูลในลักษณะเปรียบเทียบมาตรฐานหรือวิธีการในต่างประเทศ เพื่อช่วยขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสภาการศึกษาพร้อมพิธี เฉลิมพระเกียรติ

เนื่องในวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๖

เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) นำคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมงานเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันแม่แห่งชาติ ประจำปี ๒๕๕๖ ณ บริเวณถนนราชดำเนินนอก หน้ากระทรวงศึกษาธิการ

เวลา ๑๙.๐๐ น. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) พร้อมภริยานำคณะผู้บริหารระดับสูงกระทรวงศึกษาธิการถวายเครื่องราชสักการะ มีเลขาธิการสภาการศึกษา และผู้บริหาร ๔ องค์กรหลัก ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการและประชาชนร่วมในพิธี

จากนั้น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานในพิธี เปิดกระถางดอกไม้ ถวายพานพุ่มเงิน พานพุ่มทองจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล กล่าวถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติ กล่าวถวายพระพรชัยมงคล และร่วมกันร้องเพลงสดุดีมหาราชา หน้าพระบรมสาทิสลักษณ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายให้แก่สภาการศึกษา ในโอกาสเยี่ยมเยือนนัดแรก

เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์) พร้อมผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้การต้อนรับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) ในโอกาสการเดินทางมาเยี่ยมเยือนสภาการศึกษาที่อยู่ในกำกับ เพื่อผลักดันนโยบายและร่วมขับเคลื่อน “ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา” ณ ห้องประชุมภุขงค์ เฟ่งศรี อาคาร ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สภาการศึกษา เห็นชอบ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙)

เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา ครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เพื่อทราบการดำเนินงานของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ และพิจารณา (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙) โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เป็นประธานการประชุม ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์) กล่าวรายงาน ความก้าวหน้าการดำเนินงานของอนุกรรมการสภาการศึกษา ได้แก่ คณะอนุกรรมการสภาศึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา คณะอนุกรรมการสภาศึกษาด้านส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา คณะอนุกรรมการสภาศึกษาด้านการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และคณะอนุกรรมการสภาศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพด้วยระบบการสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้สัมภาษณ์ถึงการประชุมดังกล่าวว่า ที่ประชุมได้พิจารณา (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่แล้ว ซึ่งมีมติให้บูรณาการนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและข้อคิดเห็นของที่ประชุมกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฯ เช่น การเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การทำให้จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น การให้เอกชนร่วมจัดการศึกษามากขึ้น การเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาต่อสายสามัญเป็น ๕๐ ต่อ ๕๐ ในปี ๒๕๕๙ การเพิ่มผลการจัดอันดับการศึกษาไทย และผลการทดสอบ PISA ของไทยให้อยู่ในอันดับดีขึ้น เป็นต้น

นอกจากนั้น ได้กำหนดให้มีกลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ เร่งรัดจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดตั้งสถาบันเพื่อวิจัยหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน ประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียน ขับเคลื่อนการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สนับสนุนการส่งเสริมการศึกษาทางเลือก เร่งพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ สร้างความเข้มแข็งของกลไกการวัดผล ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล เร่งรัดให้มีพรบ.อุดมศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญและความสนใจเรื่องการพัฒนาการอาชีวศึกษา ซึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติฯ เนื้อหาสาระครอบคลุมสิ่งที่ควรดำเนินการ แต่ยังไม่เน้นหรือแยกออกมาให้เห็นชัดเจนเท่าที่ควร จึงจะนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับการพิจารณาแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ในครั้งนี้ ที่ประชุมมี มติเห็นชอบ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) โดยให้นำข้อคิดเห็นของที่ประชุมไปปรับปรุง (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ส่วนในระยะต่อไปได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำแผนการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ควบคู่กับการจัดทำระบบติดตามประเมินผลแผนดังกล่าว และรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของนานาชาติเพื่อใช้เป็นมาตรฐานเทียบเคียงในการจัดการศึกษาของไทย ให้เทียบเคียงมาตรฐานสากลต่อไป

สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาร่วมลงนาม บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับ กยศ.

เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ เลขาธิการสภาการศึกษา (ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์) ร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) กับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยมีนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เป็นประธานเปิดงาน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ร่วมเป็นสักขีพยานในพิธีลงนามความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เอ ๑ ชั้น ๒๒ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กล่าวตอนหนึ่งว่า กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กู้ยืมเงินแก่นักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างศึกษา โดยให้กู้ยืมแก่นักเรียนนักศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา (สายสามัญ และสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๙-๒๕๕๕ ไปแล้ว กว่า ๔ ล้านราย เป็นเงินให้กู้ยืมกว่า ๔ แสนล้านบาท ทั้งนี้ เงินที่นำมาให้กู้ยืมทั้งหมดมาจากงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งคือ เงินภาษีอากรของคนไทยทั้งประเทศ และเงินที่ผู้กู้ยืมชำระคืนกองทุน

แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ปรากฏว่ากองทุนมีหนี้ค้างชำระในอัตราที่สูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเงินที่จะให้กู้ยืมแก่นักเรียนนักศึกษารุ่นต่อ ๆ ไป กองทุนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อจะร่วมกันส่งเสริมให้ผู้กู้ยืมเงินกองทุนซึ่งได้รับโอกาสทางการศึกษา มีวินัยในการชำระเงินคืนกองทุน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืมในเรื่องแหล่งการฝึกอบรมและแหล่งงาน (ทั้งงานนอกเวลาและงานประจำ) เพื่อสร้างรายได้ให้ผู้กู้ยืมด้วย เพื่อเป็นการแสดงพลังความร่วมมือ ตลอดจนเป็นการรณรงค์กระตุ้นให้ผู้กู้ยืมตระหนักในความสำคัญของการชำระเงินคืนกองทุน จึงได้จัดงานภายใต้ชื่อ “กยศ. พี่ช่วยน้อง” เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปได้รับทราบและช่วยกันผลักดันให้นักเรียนนักศึกษารุ่นน้องได้มีโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา แห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ (The 1st Thailand Constructionism Symposium 2013)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ร่วมกับมูลนิธิศึกษาพัฒนาจัดประชุมสัมมนา
ทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ (The 1st Thailand
Constructionism Symposium 2013) เมื่อวันที่ ๑๕
มกราคม ๒๕๕๖ ณ ตึกสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล

การประชุมครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงาน
ต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ประมาณ
๔๐๐ คน นายกรัฐมนตรีได้กรุณาให้เกียรติเป็นประธาน
เปิดการประชุม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) กล่าวรายงานการประชุม
โดยมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
จัดทำรายงานสรุปสาระสำคัญของการประชุมสัมมนาทาง
วิชาการครั้งนี้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ แนวคิด และ
กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแก่ผู้บริหาร
ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารหน่วยงานภาคธุรกิจ
และอุตสาหกรรม ที่สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา
และผู้เรียนที่ยั่งยืน

สาระสำคัญของการประชุมฯ ประกอบด้วย
การปาฐกถาพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญจาก
ต่างประเทศและในประเทศ ได้แก่ Prof.
Paulo Blikstein จากมหาวิทยาลัยสแตน
ฟอร์ด เรื่อง มุมมองใหม่ของเทคโนโลยี

เพื่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับโลกยุคใหม่ Dr. David
Cavallo ผู้อำนวยการ Constructionist Learning อดีต
ผู้อำนวยการกลุ่ม Future Learning Group จาก MIT
Media Lab เรื่อง จากจุดเริ่มสู่ปัจจุบันและอนาคต
การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานมูลนิธิศึกษา
พัฒนาและรองประธานมูลนิธิไทยคม ปาฐกถาเรื่อง ทิศทาง
การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแห่ง
ประเทศไทยในทศวรรษที่ ๒

จากนั้นได้มีการลงนามเปิดตัวโครงการความร่วมมือ
ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โครงการ Candle
Light Project โดยผู้แทนมูลนิธิศึกษาพัฒนา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด

สำหรับวันที่ ๑๖-๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ เป็น
การประชุมสัมมนาทางวิชาการซึ่งจัดขึ้นที่ตรุณสิกขาลัย
โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำเสนอผลงาน
วิชาการและนิทรรศการของสถานศึกษา ชุมชน
ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม รวม ๑๓ กรณีศึกษา
โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่

- (๑) Constructionism กับการพัฒนาโรงเรียนใน
ประเทศไทย
- (๒) Constructionism กับการพัฒนาโรงเรียน
กลุ่มวิชาชีพในประเทศไทย
- (๓) การผลักดันการเพิ่มผลผลิตโดยใช้
Constructionism ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม
- (๔) การใช้ Constructionism กับพัฒนาคน
อย่างยั่งยืนของชุมชนชนบท

ข้อสรุปจากการนำแนวคิดทฤษฎี Constructionism
มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้เชื่อมโยงกับ

มิติต่าง ๆ ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

- ๑. การเรียนรู้ของชุมชนในชนบท เพื่อการพัฒนา
คุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (Village that learns)
- ๒. การเรียนรู้ในสถาบันการศึกษา เพื่อการพัฒนา
คุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน ครู
เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (School that learns)
- ๓. การเรียนรู้ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพของพนักงานให้มี
ความสามารถ และนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
(Industry that learns)

การดำเนินงานใน ๓ ส่วนหลักของ ๑๓ กรณีศึกษา
ดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการใช้นวัตกรรม
การเรียนรู้ตามแนวคิด Constructionism เพื่อการแก้ไข
ปัญหา การปลูกฝังวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรผ่าน
การพัฒนาศักยภาพคนด้วยรูปแบบต่าง ๆ อาทิ
การเรียนรู้ในรูปแบบของ Project Based Learning,
Work – Based Learning

ในส่วนของสถาบันการศึกษาได้พัฒนาผู้เรียน
โดยนำแนวคิด ทฤษฎี Constructionism บูรณาการ
เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้กับบริบทสภาพแวดล้อมสังคม
ชุมชน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์

และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ
ที่ดีขึ้น ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ
หลักสูตรการศึกษา

สำหรับภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม
สามารถพัฒนาพนักงานในองค์กร
ให้มีทักษะรู้วิธีที่จะเรียนรู้ กระบวนการ
คิดวิเคราะห์ ต่อยอดความคิดด้วย
การสร้างนวัตกรรมจากการเรียนรู้
เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในการทำงาน
ซึ่งช่วยลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายขององค์กรฯ
พนักงานมีความสุขจากความสำเร็จใน
การทำงาน โดยผู้มีส่วนสำคัญคือ ผู้สอน
หรือ Facilitator ทำหน้าที่เป็น
ผู้ส่งเสริม กระตุ้นความคิดและสร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตร
ให้แก่พนักงาน

นอกจากนี้ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนา
คุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนชน
บทอย่างยั่งยืน ประชาชนในชนบท
เกิดทักษะการเรียนรู้ มีความรู้ ความคิด
วิเคราะห์ที่สามารถแก้ปัญหาของตนเองและชุมชนได้
มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นด้วยการสื่อสารของสมาชิกภายในกลุ่ม
และระหว่างกลุ่ม เพื่อสร้างเป้าหมายและความสำเร็จของ
กลุ่ม มีการปรึกษาหารือภายในกลุ่ม การยอมรับความคิด
เห็นของผู้อื่น และการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง
รวมทั้งการสรุปบทเรียนรู้ของกลุ่มร่วมกัน เกิดความ
ไว้วางใจซึ่งกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน มีการจัดการ
ความรู้อย่างเป็นระบบ นำไปสู่การสรุปบทเรียนรู้ของ
ชุมชนเพื่อการพัฒนาต่อไป โดยได้รับการสนับสนุนจาก
องค์กรภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น มาจาก
พื้นฐานความคิดและความเชื่อที่
ว่า ทุกคนสามารถสร้างความรู้
ได้ด้วยตนเองตามกรอบความสามารถ
ในการเรียนรู้ของแต่ละคน ซึ่งเครื่องมือ
ที่สนับสนุนให้มีการเรียนรู้ได้ดีและ
รวดเร็วขึ้นคือ คอมพิวเตอร์ซึ่งมี
ชุดโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อฝึก
กระบวนการเรียนรู้ ทั้งทักษะการคิด
การใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
ทำให้ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้

จริงในภาคปฏิบัติ เป็นความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง
แก้ปัญหาได้จริง ในสถานการณ์จริง ซึ่งให้ประสบการณ์
การเรียนรู้ในแนวทางนี้แตกต่างไปจากการคิดและการใช้
คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการเรียนโดยทั่วไป และเป็น
ปัจจัยเสริมให้ทุกคนในชุมชนเกิดความมั่นใจ เชื่อมั่นใน
กระบวนการสืบค้น เรียนรู้และสร้างสรรค์ความรู้ด้วย
ตนเอง และด้วยความร่วมมือของทุกคนในชุมชนทำให้
สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เป็นอย่างดี

คู่มือการดำเนินงาน กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย ด้านการศึกษาของรัฐบาล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล เรื่อง สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ซึ่งมีความสำคัญเพราะถือเป็นกลไกหลักที่นำไปสู่การสร้างเสริมกระบวนการคิดและพัฒนาปัญญาของคนในชาติ เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ บนฐานความรู้ของงานวิจัย และความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างรากฐานใหม่ของสังคม เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศชาติให้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานฯ จึงได้จัดทำกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล รวมทั้งคู่มือการดำเนินงานตามกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ตลอดจน

กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยให้ไปในทิศทางของกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาของประเทศไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

คู่มือการดำเนินงาน กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) จัดทำขึ้นตามมติที่ประชุมกรรมการสภาการศึกษา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ตลอดจนกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยควบคู่ไปกับกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) เพื่อขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาของประเทศไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

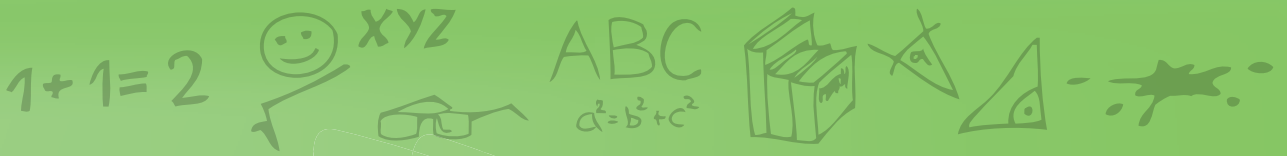
คู่มือการดำเนินงาน กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ซึ่งให้เห็นถึงสาระสำคัญของกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ จุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยตลอดจนตัวอย่างหัวข้อการวิจัยที่ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาการศึกษาตามแต่ละประเด็นของนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้สูงขึ้นต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอหัวข้อและประเด็นการวิจัยได้ตรงตามความต้องการของนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานทางการศึกษาตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่น่าผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างเต็มที่โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลก มีประเด็นการวิจัย เช่น ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและทัดเทียมมาตรฐานสากล พัฒนาระบบการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม สร้าง

จริยธรรมในระดับปัจเจก สร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่ และความเสมอภาค รวมทั้งดำเนินการให้การศึกษาเป็นพื้นฐานของสังคมประชาธิปไตยที่แท้จริง (Global Citizenship) ส่งเสริมการอ่านและขจัดความไม่รู้หนังสือ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาโดยกระจายอำนาจสู่พื้นที่

๒. สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้แก่คนไทยทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่ม มีทางเลือกในการรับการศึกษา อย่างทัดเทียมและทั่วถึง เพื่อการพัฒนาตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีประเด็นการวิจัย เช่น สร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม รวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้ รวมทั้งชนกลุ่มน้อย ส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิด ให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็ก สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการเทียบโอนวุฒิการศึกษา มีระบบสะสมผลการศึกษา (Credit Bank) กองทุนตั้งตัวได้ จัดการศึกษาชุมชนเพื่อมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต

๓. ปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ มีขีดความสามารถทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อสร้างศรัทธาและการยอมรับเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีประเด็นการวิจัย เช่น ปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ สร้างแรงจูงใจให้คนเรียนดีและมีคุณธรรมเข้าสู่วิชาชีพครู

ขจัดปัญหาขาดแคลนครูในสาระวิชาหลัก จัดระบบการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบความก้าวหน้าของครูโดยใช้การประเมินผลงานเชิงประจักษ์

๔. จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของกำลังคนของประเทศ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีประเด็นการวิจัย เช่น จัดกระบวนการสร้างประสบการณ์ระหว่างเรียนอย่างเหมาะสม สนับสนุนการสร้างรายได้ระหว่างเรียน สนับสนุนผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความสามารถได้ทันที ให้มีโรงเรียนและสถาบันอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพสูงในทุกพื้นที่

๕. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษามาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาในทุกกลุ่มทุกระดับการศึกษา ตลอดจนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีประเด็นการวิจัย เช่น จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ให้แก่โรงเรียน ควบคู่กับการเร่งพัฒนาเนื้อหาที่เหมาะสมตามหลักสูตรบรรจุลงในคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) และส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (แท็บเล็ต) เพื่อการศึกษา

๖. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือการสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา พัฒนาปัญญาของคนในชาติ ซึ่งนำไปสู่

ความเข้มแข็งของประเทศ มีประเด็นการวิจัย เช่น พัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัยแห่งชาติ พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิจัยของชาติ

๗. เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีศักยภาพมีขีดความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมนานาชาติและมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของประเทศ มีประเด็นการวิจัย เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา วางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ สอดคล้องตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการ เร่งรัดการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ

๘. การศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างความสมานฉันท์และสันติวิธีในสถานศึกษาและชุมชนบนพื้นฐานของคุณภาพชีวิตและสันติสุขของสังคม การสมานฉันท์ของเอกลักษณ์สังคมไทยสู่การบริหารจัดการความขัดแย้งเพื่อพัฒนาองค์การศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้

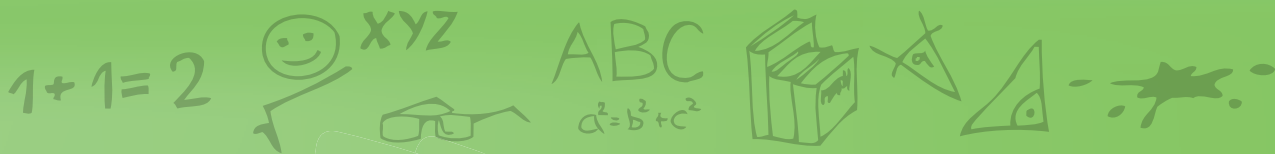
การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ (The 15th National Symposium on Educational Research) “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”

การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ ๑๕ (The 15th National Symposium on Educational Research) เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอเผยแพร่ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการนำกรอบแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทยตามประเด็นนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนและสังคมที่นำไปสู่การสร้างอนาคตที่ดีของประเทศไทย รวมทั้งเป็นการยกย่องและมอบรางวัลผลงานวิจัยและนักวิจัยดีเด่นทางการศึกษา และสร้างความเชื่อมโยงของเครือข่ายประชาคมวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมหลักในการประชุมทางวิชาการฯ ประกอบด้วย การคัดเลือกและตัดสินผลงานวิจัยดีเด่น ๓ อันดับเพื่อมอบรางวัลนักวิจัยและผลงานวิจัยดีเด่นจากจำนวน ๒๔ เรื่องที่ได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอ ซึ่งเป็นผลงาน

วิจัยที่มีสาระสำคัญสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล กระบวนการคัดเลือกผลงานวิจัย มีดังนี้

๑) ประกาศหลักเกณฑ์การส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมคัดเลือกเพื่อนำเสนอและประกวดผลงานวิจัยดีเด่น ในการจัดประชุมทางวิชาการดังกล่าว โดยกำหนดเกณฑ์และข้อกำหนดการพิจารณาคัดสรรผลงานวิจัยและรางวัลสำหรับผลงานวิจัยดีเด่น ทั้งนี้ ผลงานวิจัยที่ส่งเข้ารับการคัดเลือกจะต้องตรงตามกรอบและเกณฑ์การพิจารณาคัดสรรผลงานวิจัย ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖ และผลงานวิจัยสอดคล้องกับกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) ที่กำหนดสาระสำคัญเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลใน ๘ ประเด็น คือ (๑) พัฒนาคูณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย (๒) สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา (๓) ปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง (๔) จัดการศึกษาชั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน (๕) พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

(ICT in Education) (๖) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ (๗) เพิ่มขีดความสามารถ ของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน และ (๘) การศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) ประชาสัมพันธ์รับสมัครผลงานวิจัยเข้าร่วม คัดเลือกเพื่อนำเสนอและประกวดผลงานวิจัยดีเด่นใน การประชุมทางวิชาการ ฯ โดยส่งจดหมายเชิญให้แก่ บุคคล/หน่วยงานทุกระดับและประเภทการศึกษา และ ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ ระหว่างวันที่ ๕ เมษายน - ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีงานวิจัยส่ง เข้าร่วมคัดเลือกจำนวน ๓๓๙ เรื่อง

๓) วิเคราะห์สถานภาพงานวิจัยทางการศึกษาที่ส่ง เข้ามาร่วมคัดเลือกเพื่อนำเสนอและประกวดผลงานวิจัย ดีเด่นในการประชุมฯ โดยวิเคราะห์และแจกแจงความถี่ ของข้อมูลผลงานวิจัยที่ส่งเข้าร่วมคัดเลือก ผลปรากฏดังนี้

(๑) จำแนกตามเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้น คือ ความสมบูรณ์ของการสรุปเนื้อหาสาระผลงานวิจัยตาม แบบฟอร์มสรุปผลงานวิจัยฯ พบว่า มีผลงานวิจัย ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๓๐๕ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๗ และผลงาน วิจัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๓๔ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๓

(๒) จำแนกตามอาชีพของ ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัย ของครูในโรงเรียนจำนวน ๑๙๕ เรื่อง (ร้อยละ ๕๗.๕๒) เป็นผลงานวิจัย ของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยจำนวน ๑๐๐ เรื่อง (ร้อยละ ๒๙.๕๐) และ เป็นผลงานของผู้วิจัยในหน่วยงาน อื่น ๆ ๑๐ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๙๕)

ส่วนในกลุ่มผลงานวิจัยที่ไม่ผ่านการคัดเลือก ส่วนใหญ่ เป็นผลงานวิจัยของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย จำนวน ๑๕ เรื่อง (ร้อยละ ๔.๔๒) เป็นผลงานวิจัยของครูในโรงเรียน จำนวน ๑๑ เรื่อง (ร้อยละ ๓.๒๔) เป็นผลงานของผู้วิจัย ในหน่วยงานอื่น ๆ ๘ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๓๖) จากข้อมูล แสดงให้เห็นว่าครูที่สอนในโรงเรียนมีการพัฒนาวิชาชีพ ของตนเองโดยการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น และเป็นงาน วิจัยที่มีคุณภาพ สามารถส่งผลงานเข้าประกวดในเวที ระดับชาติได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำผลงานเพื่อเลื่อน วิทยฐานะของครูผลักดันให้ครูต้องส่งผลงานทางวิชาการ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน ส่วนอาจารย์ใน ระดับมหาวิทยาลัยที่ส่งผลงานวิจัยเข้าประกวดลดน้อยลง อาจเป็นเพราะมีภารกิจในการสอนมากขึ้นจึงไม่มีเวลา ทำงานวิจัย นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้นักวิจัยสาขาอาชีพ อื่น ๆ ส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมประกวดเพิ่มขึ้นเพื่อเปิด โลกทัศน์ใหม่ ๆ นำเสนอนวัตกรรมที่ทันสมัยสำหรับ วงการวิจัยทางการศึกษา

(๓) จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานวิจัย

พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการ โดยบุคคลคนเดียว จำนวน ๒๘๔ เรื่อง (ร้อยละ ๘๓.๗๘) มากกว่างานวิจัย โดยหมู่คณะ ที่มีจำนวน ๕๕ เรื่อง (ร้อยละ ๑๖.๒๒) ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อมูลที่ว่าครูในโรงเรียนส่งผลงานวิจัย ในชั้นเรียนเข้ามาคัดเลือกมากที่สุด และเป็นงานวิจัยเพื่อใช้เลื่อนวิทยฐานะ

(๔) จำแนกตามภูมิภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดำเนินการ วิจัยมากที่สุด คือ จำนวน ๖๗ เรื่อง (ร้อยละ ๑๙.๗๖) รองลงมาจำนวน

เท่ากัน คือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๓ เรื่อง (ร้อยละ ๑๘.๕๙) ภาคเหนือ จำนวน ๖๐ เรื่อง (ร้อยละ ๑๗.๗๐) ภาคใต้ จำนวน ๔๓ เรื่อง (ร้อยละ ๑๒.๖๘) ภาคตะวันออก จำนวน ๓๔ เรื่อง (ร้อยละ ๑๐.๐๓) และที่ดำเนินการวิจัยน้อยที่สุด คือ ภาคตะวันตก จำนวน ๙ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๖๕) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดประชุมทางวิชาการฯ มีนักวิจัยจากทั่วประเทศให้ความสนใจมากน้อยแตกต่างกันไป และสามารถขับเคลื่อนการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา รวมทั้งแบบปฏิบัติที่ดี ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

(๕) จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการวิจัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๐๙ เรื่อง (ร้อยละ ๖๑.๖๕) รองลงมา ในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๕๓ เรื่อง (ร้อยละ ๑๕.๖๓) ระดับอาชีวศึกษา จำนวน ๔๗ เรื่อง (ร้อยละ ๑๓.๘๖) และการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย จำนวน ๒๙ เรื่อง (ร้อยละ ๘.๕๕) มีงานวิจัยเพียง ๑ เรื่อง

(ร้อยละ ๐.๒๙) ที่ดำเนินการวิจัยในทุกระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของครูที่สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลงานเข้ามารับการคัดเลือกมากที่สุด

(๖) จำแนกตามกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘) พบว่าส่วนใหญ่สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทยมากที่สุด จำนวน ๑๘๔ เรื่อง (ร้อยละ ๕๔.๒๘) แสดงว่านักวิจัยและหน่วยงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องรวมถึงสถาบันทางการศึกษาทุกระดับให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยิ่ง รองลงมา มีงานวิจัยด้านการปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง จำนวน ๓๕ เรื่อง (ร้อยละ ๑๐.๓๒) ด้านการจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน จำนวน ๒๙ เรื่อง (ร้อยละ ๘.๕๕) และด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จำนวน ๒๖ เรื่อง (ร้อยละ ๗.๖๗) ส่วนงานวิจัยที่ค่อนข้างน้อย คือ งานวิจัย

ด้านการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา จำนวน ๒๓ เรื่อง (ร้อยละ ๖.๗๘) ด้านการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน จำนวน ๑๗ เรื่อง (ร้อยละ ๕.๐๑) การศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้จำนวน ๑๖ เรื่อง (ร้อยละ ๔.๗๒) และด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ซึ่งมีงานวิจัยค่อนข้างน้อยเพียง ๙ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๖๕) จะเห็นว่าผู้ส่งผลงานวิจัยในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษามากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนโดยการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน พัฒนาชุดกิจกรรมจัดทำคู่มือ ฯลฯ ทั้งนี้เป็นเพราะการทำวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการพัฒนาผู้เรียนที่เห็นผลโดยตรงและใช้เวลาในการทำวิจัยน้อย อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ควรมีการเร่งรัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินการมากขึ้น คือ ด้านการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้และด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ซึ่งมี

งานวิจัยค่อนข้างน้อยหรือน้อยมาก

๔) จัดประชุมพิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการ และตัดสินผลงานวิจัยทางการศึกษาโดยคณะกรรมการจัดประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเดอะ ทวิน ทาวเวอร์ ปทุมวัน ได้ตัดสินผลงานวิจัยที่ผ่านเข้ารอบ จำนวน ๒๔ เรื่อง

๕) จัดการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ ได้ผลการตัดสินงานวิจัยเข้ารอบคัดเลือกงานวิจัยจำนวน ๓ เรื่อง และนำเสนอผลงานวิจัยเพื่อคัดเลือกรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ซึ่งผลการตัดสินนักวิจัยและผลงานวิจัยดีเด่น รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ รองศาสตราจารย์พรทิพย์ ไชยโส นำเสนองานวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตครู รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.บุบผา อนันต์สุชาติกุล นำเสนองานวิจัยเรื่อง รูปแบบและการจัดการศึกษาแก่ทายาทรุ่นที่สองของผู้ย้ายถิ่นจาก

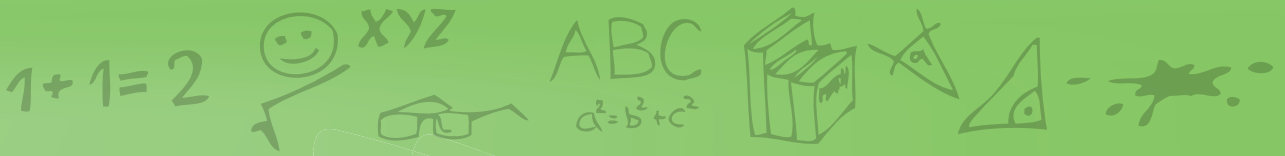
ประเทศพม่า และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช นำเสนองานวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้ ยังมีการอภิปรายและเสวนาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญด้านการวิจัยทางการศึกษา อาทิ การเสวนา เรื่อง *วิจัยและพัฒนาการศึกษา...สร้างอนาคตที่ดีของประเทศไทย* โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการศึกษามาเป็นวิทยากร ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.พลวัติ ศิริบรรณพิทักษ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสิทธิ์ ผลิตผลการพิมพ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย จากมหาวิทยาลัยมหิดล และรองศาสตราจารย์ วิทยากร เชียงกุล จากมหาวิทยาลัยรังสิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ เป็นผู้ดำเนินรายการ การอภิปรายพิเศษ เรื่อง *นัดพบผู้ให้ทุนวิจัย ผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย: ทิศทางการวิจัยในอนาคตเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายรัฐบาล และงบประมาณการวิจัย* โดย นายกฤษณ์ธวัช นพนาศิพงษ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์

พันธุ์พุกษ์ ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ และ ดร.นิลวรรณ เพชระบูรณิน ประธานคณะกรรมการวิชาการ การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารและโทรคมนาคม วุฒิสภา โดยมี นายวีระ พลอยครบุรี ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นผู้ดำเนินรายการ การเสวนา เรื่อง *เวทีผู้เรียนและครู: รู้จักวิจัย...เครื่องมือสร้างทุนปัญญาของมนุษย์* โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิจิต ฤทธิ์จรรุยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ดร.สมลักษณ์ สุเมธ ผู้บริหารโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ นางสาวอาริกา กลั่นศรี ครูโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ นายปราโมทย์ น້ายางและนางสาวมาลัย เกื้อกิจ ครูโรงเรียนสตรีวิทยา พร้อมทั้งนักเรียนจากโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์และโรงเรียนสตรีวิทยา โดยมี นางสาวอุษา ชูชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นผู้ดำเนินรายการ

สำหรับการนำเสนออิทธิตรศการและการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมครั้งนี้ *ประกอบด้วย การนำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านงานวิจัยทางการศึกษา (Research Application : Re-ED) และการเสวนา เรื่อง กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล* ซึ่งมีการเปิดตัวนวัตกรรมใหม่ในวงการวิจัยทางการศึกษา คือ โปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านงานวิจัยทางการศึกษา Education Research (Re-ED) โดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบบริหารจัดการและสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษา ผ่าน Apple Application (App Store) และผ่านเว็บเบส (Web base) ที่แสดงผลงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ

ผลงานวิจัยจากการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติที่ผ่านมา ซึ่งมีสาระสำคัญสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล

ผลการดำเนินงานจัดประชุมทางวิชาการในครั้งนี้ ได้ข้อคิดเห็นทางการศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เข้าร่วมประชุม และจากการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ ๑๕ รวมทั้งข้อเสนอแนะการวิจัยและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนานโยบายการศึกษาและขับเคลื่อนกรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศต่อไปในอนาคต ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑) ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในทุกประเด็นหรือหัวข้อของการนำเสนอ ผลงานวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกและตัดสินใจให้นำเสนอในการประชุมและทุกหัวข้อของการเสวนา รองลงมา อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น การนำเสนอผลงานวิจัยและการเสวนาเช่นกัน

๒) การนำผลผลิตด้านงานวิจัยและองค์ความรู้ที่นำเสนอในการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ ไปใช้ประโยชน์ พบว่า มีผู้ทำงานวิจัยและองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด รองลงมาใช้ในเรื่องการพัฒนาครู/อาจารย์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาใช้ในการวิจัย พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน การบริหารจัดการการศึกษา การจัดทำนโยบายและแผนการศึกษา ตามลำดับ

๓) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประชุม ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นว่าการจัดประชุมมี

ความพร้อมและความเหมาะสมดีมาก เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา สมควรจัดการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติทุกปี และเสนอให้จัดงานประชุมในช่วงระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อให้ครูในชนบทสามารถเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวได้ สำหรับวิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการเป็นอย่างดี นำเสนอดี ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และควรเพิ่มเวลาสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสอบถามเพิ่มเติมหลังการบรรยายสรุปของผู้นำเสนอผลงานวิจัย สำหรับสาระการประชุม ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มากขึ้น และผลงานวิจัยที่นำเสนอเป็นข้อมูลที่ดีสามารถนำไปเป็นฐานในการพัฒนาได้ ทั้งนี้ควรนำผลงานที่ไม่ได้รับการคัดเลือกมานำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้นักวิจัยได้เห็นข้อแตกต่างและสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนางานวิจัยของตนได้ ส่วนเอกสารประกอบการประชุม และการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุมให้ข้อเสนอว่า ผลงานวิจัยที่เผยแพร่สู่โรงเรียนมีน้อยมาก ควรประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัยทางการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้นำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้หลากหลาย อาทิเช่น จัดทำเอกสารเป็น e-Book หรือนำเอกสาร Power Point ของวิทยากรเผยแพร่ทางเว็บไซต์ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ผลงานวิจัยให้ทั่วถึงทุกระดับ เช่น เขตพื้นที่การศึกษานักเรียน กลุ่มนิเทศและติดตามประเมินผล

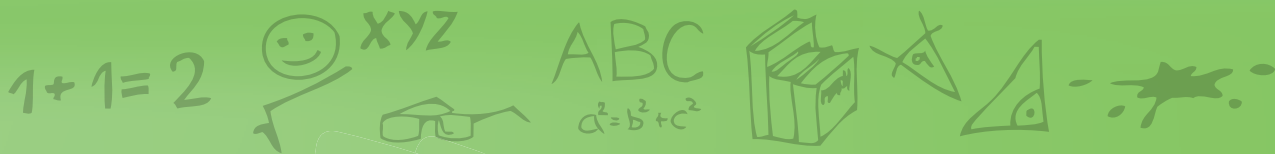
ข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน (Global Education First Initiative : GEFI)

“ข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน หรือ Global Education First Initiative: GEFI” ริเริ่มขึ้นจากคำแถลงการณ์ของเลขาธิการสหประชาชาติ Mr. BAN Ki-moon ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) สมัยสามัญ สมัยประชุมที่ ๖๗ ประจำปี ๒๕๕๕ ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ (2012) เนื่องจากเล็งเห็นว่าการศึกษาคือประตูสู่ความเท่าเทียม ในสังคม ช่วยฟื้นฟูสุขภาพแม่และเด็ก ลดปัญหาการตาย

ของเด็กก่อนเวลาอันควร การให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและทักษะที่จำเป็นจะช่วยเสริมพลังให้บุคคล ที่จะนำไปสู่การสร้างโลกยุคใหม่ที่ดีขึ้น Mr. BAN Ki-moon หยิบยกประเด็น การศึกษาต้องมาก่อนสู่เวทีสหประชาชาติเพื่อสร้างแรงกระตุ้นครั้งใหญ่ให้กับวงการศึกษาระดับโลก และให้ถือเป็นคำมั่นสัญญาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกที่จะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals – MDGs) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือ ค.ศ. 2015 ซึ่งกำลังใกล้เข้ามา และปีต่อ ๆ ไปอีก และคาดหวังว่าภายในอีก ๕ ปี ประเทศสมาชิกจะมีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน ให้บรรลุเป้าหมายเร่งด่วนหลัก ๓ ประการ ได้แก่ ส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน (Put Every Child in School) ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ (Improve the Quality of Learning) และสร้างความเป็นพลเมืองโลก (Foster Global Citizenship)

การดำเนินงาน ๕ ปีของข้อริเริ่มนี้จะเป็นการจัดเตรียมพื้นที่เพื่อการสนับสนุนระดับโลกในระดับสูงสุด ด้วยการเผยแพร่อย่างกว้างขวางผ่านทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและผู้สนับสนุน รวมไปถึงผู้นำของโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับให้การศึกษากลายเป็นประเด็นสำคัญทางการเมือง สร้างแรงผลักดันใหม่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาที่นานาชาติเห็นชอบร่วมกัน ภายในปี ๒๐๑๕ และพยายามระดมทุนเพื่อการศึกษาให้เกิดความยั่งยืนในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลายในข้อริเริ่มนี้จะต้องตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งด้วย โดยหุ้นส่วน

ที่สำคัญประกอบด้วย สำนักงานของเลขาธิการสหประชาชาติ (SG's office) คณะกรรมการอำนวยการ (High Level Steering Committee) ฝ่ายเลขานุการชอริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน (GEFI Secretariat) ประเทศที่มีการปฏิบัติดีเด่น (Champion Countries) กลุ่มที่ปรึกษาเยาวชน (Youth Advisory Group) หน่วยงานผู้แทนสหประชาชาติ (UN agencies) และ หุ้นส่วนทางการศึกษาและการพัฒนาจำนวนมาก

แม้ว่าในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมา ความสำเร็จทางการศึกษาเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย อาทิ การเมืองซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด การมีนโยบายที่ชัดเจน และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาทางการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งที่มีอยู่เดิมและสร้างขึ้นใหม่ เป้าหมายของชอริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน คือการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ให้เป็นการขับเคลื่อนในระดับนานาชาติเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ มีความเชื่อมโยงและเปลี่ยนแปลงคนให้เป็นคนที่ดีขึ้นได้ โดยมีองค์การยูเนสโกทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ (GEFI Secretariat) และในวาระครบรอบหนึ่งปีของชอริเริ่มนี้ (1st year GEFI anniversary) จะมีการจัดงานระดับสูงขึ้นที่องค์การสหประชาชาติในระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ สมัยประชุมที่ ๖๘ ในเดือนกันยายน ๒๐๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๖)

องค์การสหประชาชาติได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักของชอริเริ่ม ทั้ง ๑๐ แนวทาง ดังนี้ การส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน มีการดำเนินงานย่อย ๓ แนวทาง ประกอบด้วย การขจัดอุปสรรคด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าเรียนและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การให้เด็กทุกคนโดยเฉพาะ

เด็กชายขอมมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างเท่าเทียมกัน และการลดช่องว่างทางเพศในทุกระดับการศึกษา

การให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องในภาวะวิกฤตด้านมนุษยธรรม โดยเฉพาะในสถานการณ์ความขัดแย้งทำได้โดยการคุ้มครองเด็กนักเรียน ครูและโรงเรียนในช่วงเวลาที่มีความขัดแย้งต่อสู้ มีการกำหนดนโยบายการศึกษาแห่งชาติที่ระบุให้เด็กได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แม้ในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้งวิกฤตด้านมนุษยธรรมและการกำหนดให้การศึกษาเป็นเสาหลักของการตอบสนองทางมนุษยธรรมทุก ๆ ด้าน งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับเรื่องมนุษยธรรมทั้งหมดต้องมีส่วนของการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ ๔ เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๒

ในการส่งเสริมให้เด็กทุกคนอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น ทำได้โดยกำหนดเป้าหมายให้เด็กทุกคนอ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็นหลังการเรียนในโรงเรียน ๔ ปี การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาถิ่นของนักเรียน โดยเฉพาะในช่วงขั้นต้น ๆ การติดตามผลการเรียนของเด็กทุกคนและใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการปรับปรุงให้ผลการเรียนดีขึ้น

ในส่วนของ การเพิ่มการฝึกหัดครูจำนวนมากขึ้น มีข้อเสนอคือมีการจ้างครูเพิ่มอีก ๒ ล้านคน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้รับการฝึกฝนขั้นพื้นฐานและมีโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพที่สูงขึ้นและเพิ่มค่าตอบแทน ส่งเสริมสภาพการทำงานและสถานะทางสังคมให้แก่ครู

สำหรับการจัดให้ทุกห้องเรียนมีหนังสือและสื่อการเรียนรู้อาจทำได้โดยการสร้างห้องเรียนเพิ่มอีก ๔ ล้านห้องโดยเฉพาะในพื้นที่ชายขอบ การจัดหนังสือและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพที่ดี

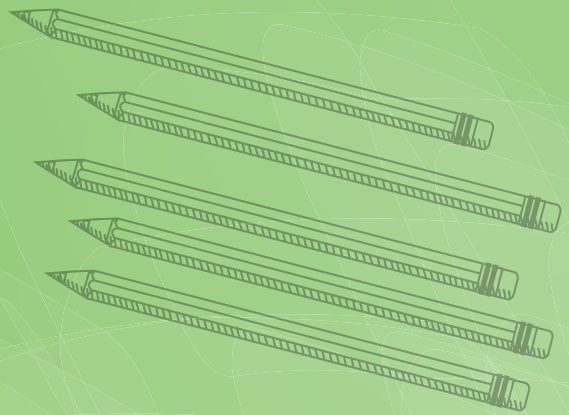
และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการขยายโอกาสและ
เป็นช่องทางในการเรียนและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

แนวทางในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเพื่อ
การดำรงชีพในอนาคต องค์การสหประชาชาติได้เสนอ
ให้ประเทศต่าง ๆ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา ลดจำนวนเยาวชนที่ออกกลางคันในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นลงให้เหลือครึ่งหนึ่ง ให้การศึกษาที่
สอดคล้องกับเศรษฐกิจและการดำรงชีพในท้องถิ่นนั้น ๆ
และเตรียมความพร้อมให้เยาวชนคิดอย่างมีวิจารณญาณ
และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

ส่วนแนวทางสำคัญในการดำเนินการปรับปรุง
โภชนาการของเด็ก ทำได้โดยการลดจำนวนเด็กที่มีปัญหา
การเจริญเติบโตไม่เต็มที่ (ปัจจุบันมีจำนวน ๑๗๑ ล้าน
คน) ให้เหลือครึ่งหนึ่ง การจัดหาอาหารและบริการ
ทางด้านสุขภาพในโรงเรียนให้แก่เด็กนักเรียนที่มีฐานะ
ยากจน และการพัฒนาระบบช่วยเหลือเด็กที่ต้องการ
การสนับสนุนทางด้านโภชนาการและด้านสังคม

ในการปลูกฝังการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำได้โดยกระตุ้น
ให้พื้นที่ชายขอบของประเทศที่มีรายได้ต่ำเข้ามามี
ส่วนร่วมในโครงการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น
จากร้อยละ ๑๕ เป็นร้อยละ ๔๕ สร้างทางเลือกทาง
การศึกษารวมถึงทักษะชีวิตให้แก่เด็กทุกคนที่ไม่ได้เข้ารับ
การศึกษาในระบบ และลดอัตราผู้ไม่รู้หนังสือโดยเฉพาะสตรี
ให้เหลือครึ่งหนึ่งภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

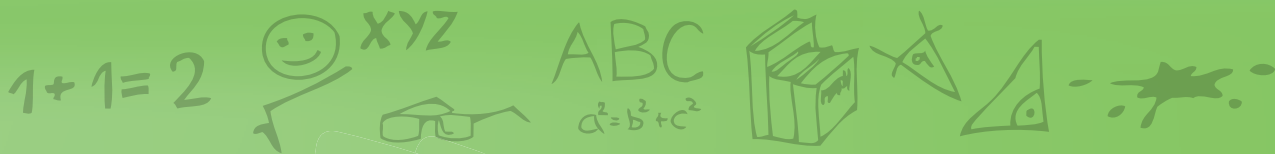
ในขณะที่แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมือง
โลกทำได้โดยพัฒนาคุณค่า ความรู้ และทักษะที่จำเป็น
ในการสร้างสันติภาพ ความอดกลั้นและความเคารพ
ต่อกันในสังคมที่มีความแตกต่าง ปลูกฝังจิตสำนึกรักชุมชน
และกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมตอบแทนสังคม และ
ทำให้โรงเรียนปลอดจากการแบ่งแยกทุกประเภทรวมถึง

ความไม่เท่าเทียมทางเพศ การเข้มแข็งแก่ ความหวาดระแวง
และการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่น

ในส่วนของการประเด็นการลดช่องว่างทางฐานะ
การเงินซึ่งเป็นประเด็นสำคัญ องค์การสหประชาชาติ
เสนอให้กำหนดให้มีการลงทุนด้านการศึกษาน้อย
ร้อยละ ๕ ถึง ๖ ของค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ
และเพิ่มการลงทุนข้ามชาติในระบบการศึกษาของประเทศ
ยากจนไม่ต่ำกว่า ๒๔ พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี
เพื่อลดช่องว่างทางการเงินในการจัดการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น และสร้าง
ความมั่นใจว่าจะใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและ
รับผิดชอบตามแผนการศึกษาชาติ

ในการดำเนินงานตามแนวทางต่าง ๆ ข้างต้น จำเป็น
ต้องพิจารณาและทำความเข้าใจว่า ข้อริเริ่มระดับโลกว่า
ด้วยการศึกษาต้องมาก่อนและการศึกษาเพื่อปวงชนมี
ความเชื่อมโยงกัน โดยทั้งสองแนวคิดตั้งอยู่บนแนวทาง
เป้าหมายด้านการศึกษาขององค์การยูเนสโก และ
บูรณาการกันภายใต้โครงสร้างของการศึกษาเพื่อปวงชน
แนวใหม่ ซึ่งในระดับยุทธศาสตร์องค์การยูเนสโกจะเน้น
ให้ความสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายทั้งหก

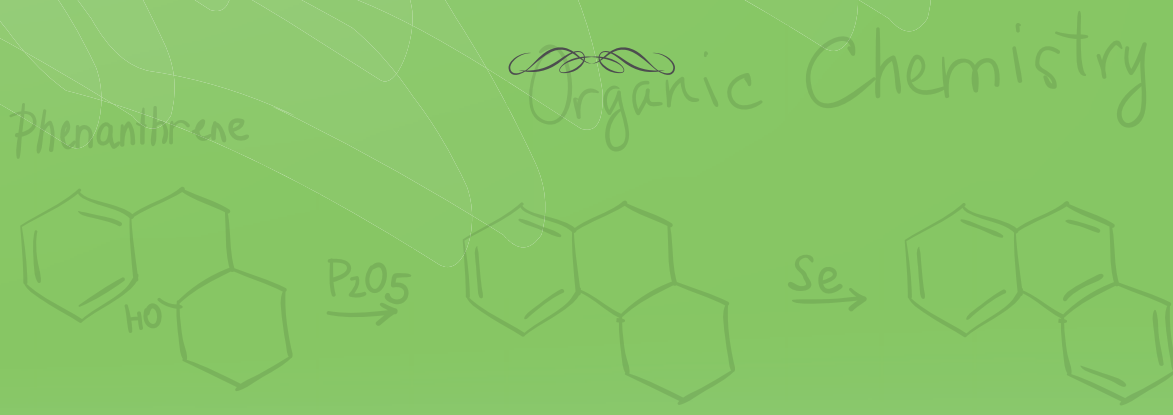

ของการศึกษาเพื่อปวงชนในเชิงของความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งจะเห็นได้จากหุ้นส่วนหลักของการศึกษาเพื่อปวงชน (Core EFA Partners) จะเป็นสมาชิกของคณะกรรมการอำนวยการซอร์ริเมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน (GEFI Steering Committee) การสร้างหุ้นส่วนใหม่ ๆ จากภาคธุรกิจ องค์กร การกุศล และภาคสื่อสารมวลชนจะนำมาซึ่งแนวคิดและแหล่งทุนใหม่ ๆ

นอกจากนั้น ซอร์ริเมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อนยังเชื่อมโยงกับเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDGs) โดย GEFI สนับสนุนองค์การยูเนสโกในการสร้างความมั่นใจว่า การศึกษาจะยังคงเป็นหัวใจสำคัญของวาระแห่งการพัฒนาใหม่ ๆ ในขณะที่รายงานคณะกรรมการระดับสูงได้ประกาศให้ ปี ๒๐๑๕ (HLP Report on Post 2015) ต้องจัดให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมายที่ ๓ ของ MDGs) อีกทั้งในการจัดทำรายงานการศึกษาเพื่อปวงชนและเป้าหมายการศึกษาในปี ๒๐๑๕ ยังระบุว่า GEFI จะช่วยในการเร่งการนำการศึกษาเข้าสู่วาระการอภิปรายในประเด็นการพัฒนาทั่วโลก และจะไม่เป็นเพียงกระบวนการที่มีการดำเนินงานแบบคู่ขนานกับ MDGs แต่จะเป็นสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างปัจจุบัน ปี ๒๐๑๕ และปีอื่น ๆ หลังจากนั้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน

ที่ส่งเสริมและต่อยอดซึ่งกันและกัน และมีการดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อนกันอีกด้วย

องค์การสหประชาชาติได้เผยแพร่แนวคิดดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ และจัดพิมพ์เอกสาร Global Education First Initiative: An Initiative of the United Nations Secretary-General มาแล้วใน ๔ ภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาอารบิก ภาษาฝรั่งเศส และภาษาสเปน เพื่อกระตุ้นให้ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสมาชิกเกิดความรุ้ความเข้าใจ และความตระหนักและให้ความสำคัญกับการศึกษา เป็นเสมือนความพยายามครั้งสุดท้าย หรือ The Last Big Push ก่อนถึงกำหนดในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยได้ให้ความสนใจและมีการจัดแปลซอร์ริเมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อนเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่ห้าในโลกที่ได้มีการจัดแปลและเผยแพร่ จึงถือเป็นก้าวอันสำคัญยิ่งในการที่ประเทศไทยจะได้มีบทบาทในการเผยแพร่ซอร์ริเมดังกล่าวให้แพร่ขยายเป็นที่รู้จักแก่ประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจากการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของคณะกรรมการอำนวยการของภูมิภาค Asia Pacific Region in EFA global coordination mechanism ประเทศไทยจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมซอร์ริเมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อนให้แพร่หลายต่อไป

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนวทางการส่งเสริม ให้เด็กทุกคนได้เรียน

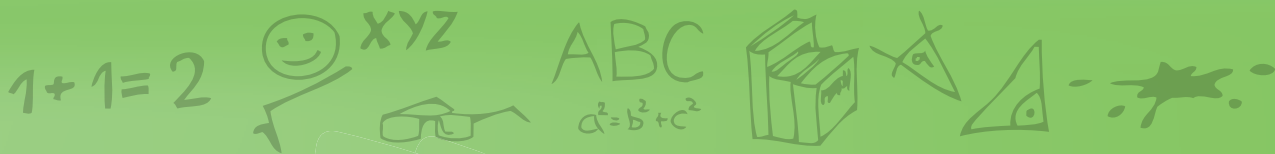

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในเรื่องความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นในนโยบายด้านการศึกษาที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งระบุว่า “รัฐบาลมุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษากระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทย โดยคำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ซึ่งรวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้ รวมทั้ง

ชนกลุ่มน้อย โดยส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิดให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็ก สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีการเทียบโอนวุฒิการศึกษาสำหรับกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น กลุ่มแม่บ้าน จัดให้มีระบบสะสมผลการศึกษาและการเทียบโอนเพื่อขยายโอกาสให้กว้างขวางและลดปัญหาคนออกจากระบบการศึกษา” ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แนวนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการศึกษาต้องมาก่อน ของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ Mr. BAN Ki-moon

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้วิเคราะห์สถานการณ์การส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนตามแนวทางขององค์การสหประชาชาติ ๓ แนวทางคือ

๑. การจัดอุปสรรคทางด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าเรียนและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ๒. การทำให้เด็กทุกคน โดยเฉพาะเด็กชายขอบ ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างเท่าเทียมกัน
 ๓. การลดช่องว่างทางเพศในทุกระดับการศึกษาจากการศึกษาพบผลที่น่าสนใจ ดังนี้
๑. การจัดอุปสรรคทางด้านค่าใช้จ่ายในการเข้าเรียนและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อพิจารณาจากการจัดสรรงบประมาณของรัฐ ด้านการศึกษา พบว่ารัฐได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาร้อยละ ๓.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) โดยเมื่อเทียบกับงบประมาณแผ่นดิน คิดเป็นร้อยละ ๒๒ ซึ่งสอดคล้องกับแถลงการณ์จอมเทียน (Jomtien Statement) พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่เรียกร้องให้รัฐบาล ประเทศต่าง ๆ จัดสรรงบประมาณการศึกษาอย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณทั้งหมดในประเทศ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณางบประมาณที่รัฐจัดสรรเพื่อการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่าสูงถึงร้อยละ ๗๖.๐๔ หรือคิดเป็น ร้อยละ ๓.๗๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก

๒. การทำให้เด็กทุกคนโดยเฉพาะเด็กชายขอบ ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างเท่าเทียมกัน

เมื่อพิจารณาจากอัตราการเข้าเรียนจริง อัตราการเข้าเรียนสุทธิ โดยวิเคราะห์ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายจังหวัดตามภูมิภาคของผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

๒.๑ อัตราการเข้าเรียนจริงของประชากร กลุ่มอายุต่าง ๆ

พบว่าในปีการศึกษา ๒๕๕๓ อัตราการเข้าเรียนจริงในภาพรวมทั้งประเทศของประชากรกลุ่มอายุ ๓-๕ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับก่อนประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑ กลุ่มอายุ ๖-๑๑ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๒ แสดงให้เห็นว่ารัฐจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาได้เกือบทั่วถึง สำหรับกลุ่มอายุ ๑๒-๑๔ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ

๙๘ ประชากรกลุ่มอายุ ๑๕-๑๗ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับการศึกษาประมาณร้อยละ ๗๖.๑ ประชากรกลุ่มอายุ ๖-๑๔ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับได้รับการศึกษาประมาณร้อยละ ๙๐.๐ หากพิจารณาในกลุ่มอายุ ๑๒-๑๗ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับการศึกษาโดยรวมประมาณร้อยละ ๗๕.๒ และคนไทย กลุ่มอายุ ๖-๑๗ ปี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ได้รับการศึกษาประมาณร้อยละ ๘๕.๗

๒.๒ อัตราการเข้าเรียนสุทธิในแต่ละระดับ การศึกษา

พบว่าในภาพรวมทั้งประเทศ ในระดับประถมศึกษา เท่ากับร้อยละ ๙๐.๑ โดยประมาณ ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นร้อยละ ๗๖.๕ โดยประมาณ ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายประมาณร้อยละ ๕๕.๖ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา ในระดับการศึกษาภาคบังคับคิดเป็น ร้อยละ ๙๒.๗ โดย ประมาณ ระดับมัธยมศึกษาภาพรวมทั้งประเทศเท่ากับ ร้อยละ ๗๔.๗ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ของคนไทยในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ ๘๗.๖ โดยประมาณ

๒.๓ สถานการณ์การเข้าเรียนของประชากร อายุ ๖ ปี

๒.๓.๑ อัตราการเข้าเรียนจริงของเด็ก อายุ ๖ ปี

สัดส่วนนักเรียนอายุ ๖ ปีต่อประชากร อายุ ๖ ปีทั้งหมด หรือคือโอกาสจริงในการเข้ารับการ ศึกษาของเด็กอายุ ๖ ปี หรืออัตราการเข้าเรียนจริง ของเด็กอายุ ๖ ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยในปี ๒๕๕๓ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๘๘ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๗๙.๑๖ และ ๘๒.๔๗ ในปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕

$$2 \times 2 = 4$$

ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเด็กอายุ ๖ ปีที่อยู่ในระบบโรงเรียนพบว่าเข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ ๒๑.๗๖ และระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๗๘.๒๔

เมื่อพิจารณาโอกาสจริงในการเข้าเรียนของประชากรอายุ ๖ ปี โดยพิจารณาสัดส่วนประชากรอายุ ๖ ปีที่เรียนในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ พบว่ามีแนวโน้มที่เด็กอายุ ๖ ปี ซึ่งต้องเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มลดลงในระดับก่อนประถมศึกษา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนจริงของประชากรอายุ ๖ ปีรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีอัตราการเข้าเรียนจริงต่ำสุด คือจังหวัดชลบุรีและสตูล

๒.๓.๒ อัตราการเข้าเรียนสุทธิชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

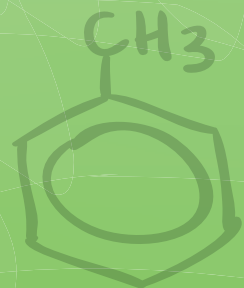
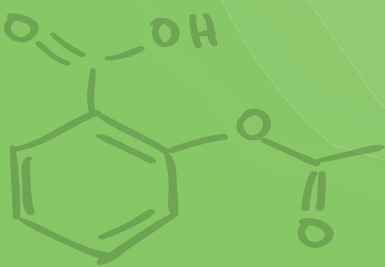
สำหรับอัตราการเข้าเรียนสุทธิ ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนนักเรียนอายุ ๖ ปีที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ต่อประชากรอายุ ๖ ปีทั้งหมด พบว่าสัดส่วนดังกล่าว เพิ่มขึ้นตามลำดับจากปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ กล่าว

คือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕๘.๒๓ ในปี ๒๕๕๓ เป็นร้อยละ ๖๑.๙๕ และ ๖๔.๕๓ ในปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ ตามลำดับและเมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนสุทธิรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีอัตราการเข้าเรียนสุทธิต่ำคือ จังหวัดภูเก็ต นนทบุรี ชลบุรี สมุทรปราการ และ สงขลา

๒.๓.๒.๑ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำแนกตามอายุ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พบว่า นักเรียนที่เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยประชากร ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่อายุน้อยกว่า ๖ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๖ อายุ ๖ ปี ร้อยละ ๖๗.๕๖ และอายุมากกว่า ๖ ปี ร้อยละ ๒๙.๘๙

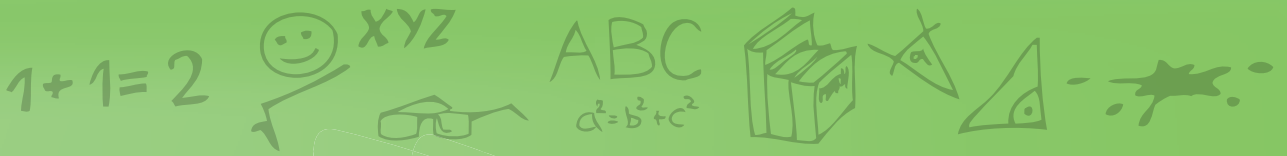
๒.๓.๒.๒ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำแนกตามภูมิภาค

เมื่อพิจารณานักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีอายุ ๖ ปี ที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปี ๒๕๕๕ พบว่าส่วนใหญ่เรียนอยู่ในภูมิภาคของตนเอง คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๒ มีเพียงร้อยละ ๕.๘ ที่ไปเรียนในสถานศึกษาที่อยู่นอกจังหวัดภูมิลำเนา

acetylsalicylic acid

phenol

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่ามีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ที่มีใจจังหวัดที่ตั้งสถานศึกษาที่เรียนอยู่ (ย้ายถิ่นเข้า) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ที่นักเรียนไปเรียนในจังหวัดอื่น ที่มีใจจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตนเอง (ย้ายถิ่นออก) ทั้งนี้ พบว่า จังหวัดที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดอื่น ที่มีใจจังหวัดที่ตั้งสถานศึกษาที่เรียนอยู่ (ย้ายถิ่นเข้า) มากที่สุด คือจังหวัดสมุทรสาคร ชลบุรี และจังหวัดที่นักเรียนไปเรียนในจังหวัดอื่นที่มีใจจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตนเอง (ย้ายถิ่นออก) มากที่สุดคือจังหวัดนนทบุรี รองลงมาคือบุรีรัมย์

๓. การลดช่องว่างทางเพศในทุกระดับการศึกษา

จากข้อมูลสถิติร้อยละของนักเรียนระดับการศึกษาพื้นฐานทั่วประเทศ ๑๕ ปี จำแนกตามเพศ ปี ๒๕๕๕ พบว่าสัดส่วนเพศหญิงที่เข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำกว่าเพศชายเล็กน้อย ในขณะที่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและโดยเฉพาะอุดมศึกษา เพศหญิงมีโอกาสเข้าเรียนในระดับนี้สูงกว่าเพศชาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันในการจัดการศึกษาให้แก่ทุกคนโดยไม่เลือกว่าเพศหญิงหรือเพศชาย

ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการส่งเสริมให้เด็กได้เข้าเรียน

๑. ดำเนินการวิจัยเชิงลึกในจังหวัดที่มีอัตราการเรียนค่อนข้างต่ำว่ามีสาเหตุมาจากปัญหาอะไรเพื่อจะค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาในอันที่จะทำให้เด็กได้เข้าเรียนในอัตราที่สูงขึ้น

๒. รัฐบาลสรรหาทุนสนับสนุนเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่ยากจนที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่าย ในการเข้าเรียน

๓. ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบทวิภาษาในโรงเรียนที่อยู่จังหวัดชายขอบที่ใช้ภาษาถิ่น

๔. ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เอื้อต่อการเข้าเรียนของเด็กพิการ เด็กที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม เด็กที่ได้รับผลกระทบในสถานการณ์ความขัดแย้ง และเด็กด้อยโอกาสกลุ่มต่าง ๆ

๕. ส่งเสริมให้มีนวัตกรรมการสอนในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อเข้าถึงเด็กในพื้นที่ห่างไกล และจังหวัดชายขอบ

๖. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบครบวงจร มีความทันสมัย และน่าเชื่อถือได้ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา โดย

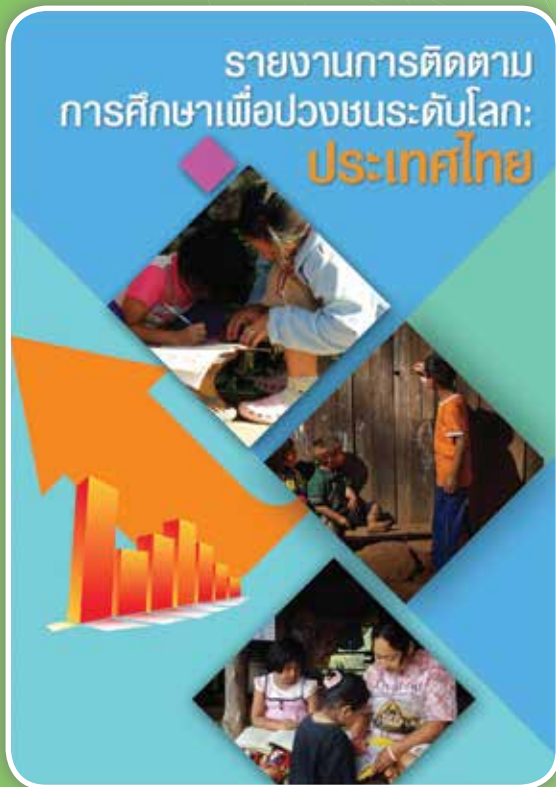
๖.๑ หน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาระดับชาติ ควรมีการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในภาพรวมของประเทศ ทั้งในเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการสารสนเทศ พัฒนาระบบฐานข้อมูล และการพัฒนารายการข้อมูล โดยการกำหนดรายการข้อมูลและพัฒนาคุณภาพของข้อมูล

๖.๒ หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของแหล่งข้อมูล/สถานศึกษา ควรชี้แจงหรือแสดงเหตุผล/หลักฐานให้ผู้ให้ข้อมูลได้เข้าใจ/เห็นประโยชน์ที่หน่วยงานจะได้รับจากการให้ข้อมูล

๖.๓ หน่วยงานที่เป็นแหล่งข้อมูล/สถานศึกษา ที่จัดการศึกษา ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง แก่ต้นสังกัดเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโดยรวมที่จะส่งผลต่อสถานศึกษาและตัวผู้เรียนในที่สุด

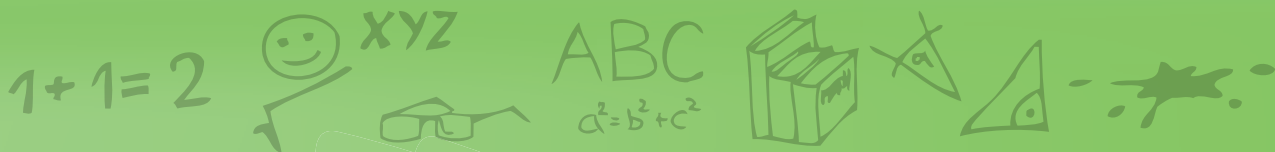
รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย

การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All – EFA) ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย ในการประชุมระดับโลก ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ อำเภอจอมเทียน จ.ชลบุรี โดยองค์การยูเนสโก (UNESCO) และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากในช่วงเวลานั้นเกิดวิกฤติการณ์ด้านการศึกษาขึ้นมากมาย

ทั่วโลก อาทิเช่น ประชากรของประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนายังขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การไม่รู้หนังสือ การขาดการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต เป็นต้น

ในการประชุมครั้งนี้จึงได้มีการรับรองปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration for All) หรือ ปฏิญญาจอมเทียน (Jomtien Declaration) ซึ่งเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศสมาชิกในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ทุกคนในประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ เป้าหมาย ซึ่งจะต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และมีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ในการประชุมระดับโลกด้านการศึกษา (The World Education Forum) ณ กรุงดakar ประเทศเซเนกัล ผลการติดตามพบว่า การดำเนินงานในหลาย ๆ ประเทศ ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ที่ประชุมจึงได้ร่วมกันกำหนด “กรอบปฏิบัติการดakar ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน” (Dakar Framework for Action) ซึ่งเป็นพันธกรณีร่วมที่รัฐบาลประเทศสมาชิกจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ โดยในกรอบปฏิบัติการได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ ประการ (EFA Six Goals) และต่อมาได้มีการปรับแก้เป้าหมายทั้ง ๖ เป้าหมายโดยมีรายละเอียด ดังนี้ ๑) การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย ๒) การศึกษาระดับประถมศึกษา/ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓) การตอบสนองความต้องการ

การเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ ๔) การยกระดับการรู้หนังสือในผู้ใหญ่ ๕) ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันด้านการศึกษาระหว่างชายกับหญิง และ ๖) คุณภาพการศึกษา

ประเทศไทยโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เล็งเห็นความสำคัญที่จะบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อปวงชนในประเทศไทย จึงได้ดำเนินการติดตามผลการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามตัวชี้วัดในเป้าหมาย ทั้ง ๖ จำนวน ๖๗ ตัวชี้วัด และจัดทำ *รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย* เป็นการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการนำเสนอในเวทีที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี จากการดำเนินการดังกล่าวทำให้ รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมให้รายงานดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และให้การสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำ *รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย* เสนอในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย ในระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยการเสวนา แบ่งเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

๑) วันอาทิตย์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๑๓.๓๐-๑๔.๑๕ น. ณ เวทีใหญ่ ห้องคอนเวนชัน โรงแรม เซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ซึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมการสัมมนาจำนวน

ประมาณ ๖๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารการศึกษาและ ผู้แทนมูลนิธิ ผู้แทนภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน และผู้เกี่ยวข้อง มีการนำเสนอในเรื่อง “การติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก” ในภาพรวม โดย Dr.Nicole Bella ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์นโยบายในคณะผู้จัดทำรายงานการศึกษาเพื่อปวงชน (EFA) ประจำอนุสโภกรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส Dr.Bertrand Tchatchoua UNESCO Institute for Statistics Asia Pacific Regional Advisor/ Head, UIS-AIMS Unit, UNESCO Bangkok และ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ประธานกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

๒) วันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง Lotus Suite ๑๐ โดยมีการลงรายละเอียดของหัวข้อ “การติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก” มีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประมาณ ๑๓๐ คน ประกอบด้วย พระภิกษุซึ่งเป็นรักษากรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ครู/อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ตำรวจ ทหาร นิสิตนักศึกษา ในการนี้ได้เชิญวิทยากรมาเพิ่มเติมอีก ๒ คน ได้แก่ Mr.Rochan Bajracharya Assistant Programme Specialist, UIS-AIMS Unit, UNESCO กรุงเทพฯ และ นางสาวชนิษฐา จิรวินวงศ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา การเสวนาครั้งนี้ได้เห็นภาพรวมของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย พอสรุปได้ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๒ การศึกษาระดับประถมศึกษา/ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (UPE/UBE) (Universal Primary/Basic Education) โดยภาพรวมประเทศไทย สามารถดำเนินการตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ได้ในระดับดี อาทิ เช่น อัตราการเข้าเรียนและการเข้าเรียนใหม่ของผู้เรียน ที่มีจำนวนมากกว่าร้อยละ ๑๐๐ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ เนื่องจากได้นับรวมประชากรที่เข้าชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ ที่มีได้อยู่ในกลุ่มอายุ ๖ ปี ซึ่งเป็นอายุแรกเข้าของ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และยังได้นับรวมผู้เข้าใหม่ ที่เป็นเด็กต่างด้าว เด็กด้อยโอกาส เด็กไร้สัญชาติ หรือ ชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร ในเรื่องอัตราการ เลื่อนชั้นเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๒ – ๒๕๕๔ อยู่ระหว่างร้อยละ ๙๘.๓๒- ๑๐๐.๙๘ เป็นต้น

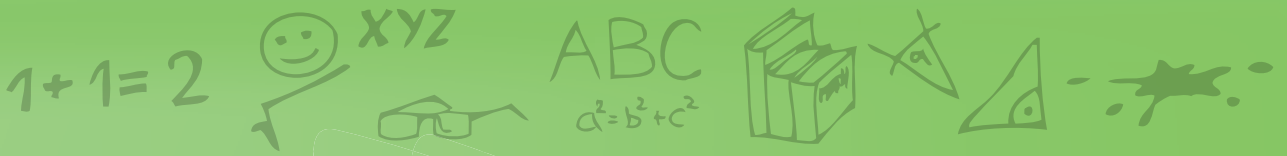
เป้าหมายที่ ๓ การตอบสนองความต้องการ การเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ (Meeting the Needs of Youths and Adults) พบว่า ตัวชี้วัดอัตราการรู้หนังสือของเยาวชน (๑๕-๒๔ ปี) ทั้งเพศชายและ เพศหญิงในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีอัตราการรู้หนังสือถึงร้อยละ ๙๗.๖-๙๘.๙ ซึ่งถือว่าอัตราการรู้หนังสือของเยาวชนอยู่ในระดับการรู้หนังสือเกือบ ถึงร้อยละ ๑๐๐ โดยภาพรวมแล้ว รัฐบาลสามารถจัด การศึกษาในเป้าหมายนี้ได้ค่อนข้างสำเร็จ

เป้าหมายที่ ๔ ยกระดับการรู้หนังสือในผู้ใหญ่ (Improving Adult Literacy Level) พบว่ารัฐบาล แต่ละยุคได้ให้ความสำคัญในการเรียนรู้และการรู้หนังสือ ของเยาวชนและผู้ใหญ่ และเห็นว่าการรู้หนังสือเป็นสิทธิ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นรากฐานของการศึกษา ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีนโยบายส่งเสริม

การอ่านโดยพัฒนาระดับขีดความสามารถในการอ่านของ ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมให้มีการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน จากการติดตามตัวชี้วัด ในเป้าหมายที่ ๔ พบว่าอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ (อายุ ๑๕ ปีและมากกว่า ๑๕ ปีขึ้นไป) ของประเทศไทยอยู่ที่ ร้อยละ ๙๐.๕ – ๙๕.๖ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเมื่อเทียบกับ ประเทศอื่น ๆ ในกว่า ๒๐๐ ประเทศ

เป้าหมายที่ ๕ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกัน ด้านการศึกษาระหว่างชายกับหญิง (Gender Parity and Equality in Education) พบว่าผู้หญิง จบการศึกษาในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตอนต้นน้อยกว่าผู้ชาย สตรีและเยาวชนสตรีไทยมีโอกา สในการเข้ารับการศึกษาสูงขึ้นโดยมีอัตราการเข้าเรียนสูง กว่าบุรุษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา และจากดัชนีความเท่าเทียมกันทางเพศด้านต่าง ๆ มีค่า ใกล้เคียงกับ ๑ โดยบางตัวอาจจะต่ำกว่า ๑ หรือมากกว่า ๑ แต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปรวมได้ว่า ประเทศไทยมีความเสมอภาคทางเพศด้านการศึกษา

เป้าหมายที่ ๖ คุณภาพการศึกษา (Quality of Education) โดยภาพรวมของคุณภาพการศึกษาไทยยัง ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้ จาก การติดตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ทำให้มีการเสนอข้อคิดเห็นว่า ประเทศไทยอาจต้องมีการทบทวนถึงวิชาความรู้ที่ใช้วัดผล สมฤทธิ์ทางการศึกษาตามมาตรฐานชาติ ให้สามารถ สะท้อนความเป็นจริง และสอดคล้องกับสากลให้มากขึ้น ยกตัวอย่างตัวชี้วัด ร้อยละของนักเรียนที่มีศักยภาพ การเรียนรู้ขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การอ่านออกเขียนได้ การคำนวณ และทักษะชีวิตต่างๆ คะแนนต่ำกว่าครึ่งในเกือบทุกระดับการศึกษา มีเพียง เรื่องทักษะชีวิตต่าง ๆ ของระดับประถมศึกษาปีที่ ๖

เท่านั้นที่มีคะแนนเกินครึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ แม้ผลจะออกมาเช่นนี้ แต่เนื่องจากวิชาที่จัดสอบของประเทศไทยไม่ได้ใช้มาตรฐานเดียวกับที่ยูเนสโกกำหนด เพราะประเทศไทยไม่ได้สอบเพียง ๓ วิชา แต่สอบวิชาอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น คะแนนที่ปรากฏจึงไม่น่าจะสอดคล้องกับที่ยูเนสโกกำหนด นอกจากนี้ ตัวชี้วัดบางตัวที่ไม่มีข้อมูล เช่น ตัวชี้วัดที่ ๕๖ ร้อยละของครูประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาตรงความต้องการ โดยแบ่งตามระดับการศึกษา แม้ยังไม่มีการเก็บข้อมูล แต่ในความเป็นจริงครูผู้สอนของประเทศไทยเกือบร้อยละ ๑๐๐ สำเร็จการศึกษามาโดยตรง ส่วนผู้ที่ไม่สำเร็จวิชาชีพครูก็ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพครูตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งสามารถอนุมานได้ว่าประเทศไทยดำเนินการแล้วร้อยละ ๑๐๐

สรุปโดยรวมการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย เป้าหมายที่ ๒-๕ ดำเนินการได้ค่อนข้างบรรลุตามเป้าหมาย แต่เป้าหมายที่ ๖ เรื่องคุณภาพการศึกษายังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ประเทศไทยยังต้องพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ การเสวนาครั้งนี้มีการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ *รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย* โดยภาพรวมแล้ววิทยากรเห็นพ้องต้องกันว่าเนื่องจากเป้าหมายทั้ง ๖ มีตัวชี้วัดมากถึง ๖๗ ตัว จึงควรมีการทำความเข้าใจในนิยามของตัวชี้วัดของแต่ละเป้าหมายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนการจัดเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ในเรื่องดังกล่าว ยูเนสโกได้เสนอว่ายินดีให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความเข้าใจตรงกัน ตลอดจนจนถึงวิธีการจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งตัวชี้วัดบางตัวอาจไม่สามารถจัดเก็บเฉพาะปริมาณ

อย่างเดียว ควรนำเรื่องคุณภาพมาพิจารณาาร่วมด้วย นอกจากนั้น ตัวชี้วัดบางตัวอาจไม่มีความจำเป็นหรือเหมาะสมที่จะมาวัดที่ประเทศไทยอีก เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาดำเนินการบางเรื่องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว และที่สำคัญเนื่องจากตัวชี้วัดที่กำหนดไว้มีถึง ๖๗ ตัว ซึ่งข้อมูลกระจายไปอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการแบ่งปันข้อมูลกันเพื่อความสมบูรณ์ของรายงานภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖

จากการเสวนาครั้งนี้ผู้แทนจาก UNESCO Institute for Statistics (UIS) ยูเนสโกยังได้เสนอที่จะทำ MOU ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต่อไป

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้นำ *รายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก : ประเทศไทย* เข้าเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อขอความเห็นชอบ โดยได้รับความเห็นชอบแล้ว และได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะอนุกรรมการฯ ไปปรับแก้เอกสารและกำลังดำเนินการจัดพิมพ์ โดยจะเผยแพร่สู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนต่อไป

คู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและ วิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา ของสถานศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาจะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงควรคำนึงถึงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ๔ ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำคู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยได้รวบรวมสภาพปัญหาจากรายงาน การวิจัยเรื่องการพัฒนาคุณภาพเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๓๙ บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๔ (๒) และมาตรา ๓๕ ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะ

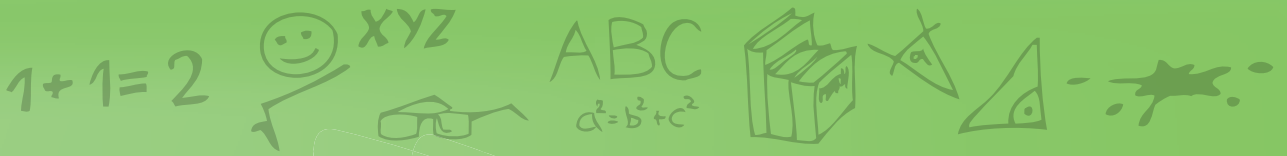

เป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีความเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ตามหลักการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจที่ผ่านมามีปัญหาหลายประการ อาทิ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคล สถานศึกษาขาดอิสระในการบริหารงานบุคคล เช่น การแต่งตั้งโยกย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษา

ของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งระบบซึ่งยังไม่อาจเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง นอกจากนี้ สถานศึกษายังขาดระบบการบริหารสิทธิประโยชน์โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ประโยชน์จากรายได้ของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสับสนถึงแนวทางและวิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ คู่มือดังกล่าวนำเสนอการวิเคราะห์กฎหมายและแนวปฏิบัติของสถานศึกษานิติบุคคลที่ดำเนินการในการบริหารจัดการ ๔ ด้าน โดยเน้นเฉพาะด้านที่ประสบปัญหาความคล่องตัวในการปฏิบัติในบางเรื่อง โดยระบุถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ

ของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งระบบซึ่งยังไม่อาจเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง นอกจากนี้ สถานศึกษายังขาดระบบการบริหารสิทธิประโยชน์โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ประโยชน์จากรายได้ของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสับสนถึงแนวทางและวิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ คู่มือดังกล่าวนำเสนอการวิเคราะห์กฎหมายและแนวปฏิบัติของสถานศึกษานิติบุคคลที่ดำเนินการในการบริหารจัดการ ๔ ด้าน โดยเน้นเฉพาะด้านที่ประสบปัญหาความคล่องตัวในการปฏิบัติในบางเรื่อง โดยระบุถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ

สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการบริหารวิชาการ ประเด็นสำคัญคือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. ด้านการบริหารงบประมาณ ประเด็นสำคัญคือ การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การจัดหาวัสดุ และการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล ประเด็นสำคัญคือ การสรรหาและการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๔. ด้านการบริหารงานทั่วไป ประเด็นสำคัญคือ การคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรับนักเรียน และการพานักเรียนไปทัศนศึกษาออกสถานศึกษาในต่างประเทศ

ในส่วนต่อมาของคู่มือได้นำเสนอเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งในคู่มือฉบับนี้ จะมีขอบเขตใน ๒ กรณี คือ สิทธิประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับ และสิทธิประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับจากสถานศึกษา ทั้งนี้ การที่สถานศึกษาจะมีสิทธิประโยชน์บางประการจากการเป็นสถานศึกษานิติบุคคลที่เห็นได้ชัดเจนและน่าสนใจสำหรับสถานศึกษาที่เลือกมาอธิบายในคู่มือนี้ คือ กรณีการใช้ประโยชน์จากรายได้ของสถานศึกษานิติบุคคลซึ่งเป็นสิทธิประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับการเป็นนิติบุคคล ส่วนกรณีสิทธิประโยชน์ที่บุคคลจะได้รับจากสถานศึกษาที่เลือกมาอธิบาย คือ กรณีการลดหย่อนภาษีจากการสนับสนุนการศึกษาให้แก่สถานศึกษา

ในส่วนสุดท้ายของคู่มือได้นำเสนอหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลใน ๔ ด้านหลัก เรื่องที่จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรทราบเพื่อการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือ กฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ

สถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานบุคคล ดังนั้น ในคู่มือฉบับนี้จึงอธิบายหลักการเกี่ยวกับคดีปกครองที่จำเป็น และการพิจารณาของศาลปกครองในบางเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ ได้ดำเนินการนับแต่การศึกษารวบรวมกฎหมาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อยกร่างคู่มือเรียบร้อยแล้วได้นำเสนอในการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำองค์ความรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) แนวทางการมอบอำนาจและการส่งเสริมการกระจายความรับผิดชอบเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก และแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๓-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมตรัง กรุงเทพมหานคร จากนั้นได้นำเข้าในวาระการประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมภุชงค์ เพงศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และได้นำเสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเมื่อผ่านการพิจารณาจากสภาการศึกษาแล้ว ได้ดำเนินการจัดพิมพ์และเผยแพร่ในการเสวนา เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ภายใต้กรอบของกฎหมายในการประชุม เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ในวันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ ห้อง Lotus Suite ๕ - ๖ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ กรุงเทพมหานคร

ท่านที่สนใจคู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบ สิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษาสามารถติดต่อขอรับได้ที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือ ดาวน์โหลดได้ทาง www.onec.go.th

คู่มือระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)

นโยบายการศึกษาของรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะนโยบายด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาตินั้นเป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่ง โดยรัฐบาลได้กำหนดแนวนโยบายที่ชัดเจนเพื่อเร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้เป็นเครื่องมือยกระดับคุณภาพและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้มี

ระบบการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเป็นกลไกในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายและพัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม (Cyber Home)” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียนโดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อการศึกษา จึงเห็นได้ชัดเจนว่าแนวนโยบายของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยและเป็นมิติสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาให้ก้าวสู่ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของสังคมโดยรวม และจะเป็นมิติของการสร้างกระบวนทัศน์เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การศึกษาในยุคปฏิรูปในปัจจุบัน ประกอบกับแนวนโยบายของการจัดการศึกษาโดยภาครัฐที่กล่าวในเบื้องต้นนั้น แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาจึงกลายเป็นเครื่องมือด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่สำคัญและมีอิทธิพลค่อนข้างมากต่อการปรับใช้ในการสร้างมิติแห่งการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันในยุคสังคมสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เมื่อมีการใช้งานคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องย่อมอาจจะกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้

ในการใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งจำเป็นที่ผู้ใช้ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด หากมีการละเมิดทั้งโดยตั้งใจหรือโดยมิได้ตั้งใจก็ตาม ผลการปฏิบัตินั้นจะมีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบตามความผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้ปฏิบัติต้องศึกษาเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติในกรอบของกฎหมาย คู่มือระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษาได้จัดทำขึ้น และได้รวบรวมสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนใจได้ทราบรายละเอียดและข้อกำหนดของกฎหมายอันจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อผู้ใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) โดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง ไม่ต้องเสี่ยงต่อการกระทำผิด

ในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ มีการศึกษารวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างคดีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางการป้องกันการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับในราชอาณาจักรไทยเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ คือ

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐
๒. ประมวลกฎหมายลักษณะแพ่งและพาณิชย์
๓. ประมวลกฎหมายลักษณะอาญา
๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

๖. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ และกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ.๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๕๐๕

๗. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กรณีครูลอกเลียนผลงานทางอินเทอร์เน็ต)

๘. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ (กรณีเด็กกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์)

คู่มือดังกล่าวนี้นำเสนอสภาพปัญหาและประเภทของการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์ กรณีความรับผิดชอบจากการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงข้อควรปฏิบัติและวิธีป้องกันการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ โดยสรุปได้ดังนี้

๑. การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือ การกระทำการที่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายและเป็นการกระทำผ่านหรือโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลของคอมพิวเตอร์ หรือบุคคล

ประเภทของความรับผิดที่เกิดจากการใช้งานคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต จะมีการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์โดยจำแนกฐานความผิดและลักษณะการกระทำดังต่อไปนี้

- ๑.๑ การหมิ่นประมาททั้งทางแพ่งและทางอาญา
- ๑.๒ การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ
- ๑.๓ การเล่นการพนันทางอินเทอร์เน็ต

- ๑.๔ การละเมิดลิขสิทธิ์
- ๑.๕ การนำเข้าหรือเผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม
- ๑.๖ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
- ๑.๗ การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
- ๑.๘ การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
- ๑.๙ การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
- ๑.๑๐ การรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
- ๑.๑๑ การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
- ๑.๑๒ การสแปมเมลล์
- ๑.๑๓ การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ
- ๑.๑๔ การเผยแพร่ภาพซึ่งตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาท
- ๑.๑๕ การฉ้อโกง

๒. คุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งหมายถึง “หลักศีลธรรมจรรยาที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ หรือควบคุมการใช้ระบบคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ” ในทางปฏิบัติแล้ว การระบุว่า การกระทำสิ่งใดผิดจริยธรรมนั้น อาจกล่าวได้ไม่ชัดเจนมากนัก ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของสังคมในแต่ละประเทศด้วย อย่างเช่น กรณีที่เจ้าของบริษัทใช้กล้องในการตรวจจับหรือเฝ้าดูการทำงานของพนักงาน เป็นต้น ตัวอย่างของการกระทำที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการกระทำที่ผิดจริยธรรม เช่น การใช้

คอมพิวเตอร์ทำร้ายผู้อื่นให้เกิดความเสียหายหรือก่อความรำคาญ เช่น การนำภาพหรือข้อมูลส่วนตัวของบุคคลไปลงบนอินเทอร์เน็ตโดยไม่ได้รับอนุญาต การใช้คอมพิวเตอร์ในการขโมยข้อมูล การเข้าถึงข้อมูลหรือคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต การละเมิดลิขสิทธิ์โดยทั่วไป

๓. ข้อควรปฏิบัติและวิธีป้องกันการกระทำ ความผิดทางคอมพิวเตอร์ การใช้งานคอมพิวเตอร์ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดนั้น ปฏิบัติได้หลายวิธีเช่น ไม่ควรใช้ผู้เข้าใช้หรือรหัสผ่าน (user/password) ของผู้อื่น และห้ามไม่ให้ผู้อื่นล่วงรู้รหัสผ่าน (password) ของตน ใช้วิจารณญาณในการแสดงความคิดเห็น และคำนึงถึงผลที่จะตามมา อย่าแอบเข้าใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยที่เจ้าของไม่อนุญาต ให้ระมัดระวังไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเกินความจำเป็น ซึ่งรวมถึงเลขที่บัตรต่างๆ เช่น บัตรประจำตัวประชาชน บัตรเครดิต ใบขับขี่ บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร เป็นต้น หมายเลขดังกล่าว ในหลาย ๆ กรณี จะถูกใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการล็อกอินเข้าสู่เว็บไซต์หรือจะถูกสอบถามทางโทรศัพท์ก่อนที่เจ้าหน้าที่ของธนาคารจะเปิดเผยข้อมูลทางการเงินของผู้สอบถามให้ทราบ ในการซื้อสินค้าทางเว็บไซต์ นอกจากระมัดระวังการให้ข้อมูลบัตรเครดิตแล้วต้องตรวจสอบก่อนที่จะสั่งซื้อว่าการประมวลผลการสั่งซื้อของเว็บนั้นมีความปลอดภัยเพียงพอหรือไม่ ให้หลีกเลี่ยงไม่ใช้งาน ทั้งการส่งข้อความฉับพลัน การสนทนาในห้องสนทนา และการแชร์ไฟล์บนอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการทั้งสามนี้อาจก่อให้เกิดการละเมิดความเป็นส่วนตัว การติดตั้งโปรแกรมที่ไม่ประสงค์ดี และการแพร่กระจายของไวรัสได้ ถ้าจำเป็นต้องใช้ ให้ศึกษาให้ดีก่อนเริ่มต้น

ใช้งาน ให้ระมัดระวัง การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เป็นเจ้าของไฟล์ ให้ระมัดระวังโฆษณาชวนเชื่อในลักษณะไม่มีทางเป็นจริงได้ ให้กล่าวเฉพาะสิ่งที่มีหลักฐานความจริงสนับสนุนเท่านั้น ห้ามใช้อารมณ์หรือความรู้สึกมากล่าวลงไป ไม่นำเข้าข้อมูลหรือภาพลามกอนาจารเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ไม่ทำการติดต่อและเผยแพร่ภาพติดต่อของผู้อื่น ที่ทำให้เขาเสื่อมเสียชื่อเสียง สุดท้ายให้ดูวิธีการหลอกลวงต่าง ๆ จากเว็บไซต์ (www.cert.org ซึ่งเป็นเว็บของเซิร์ต Response Team) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับรายงานจากทั่วโลกเกี่ยวกับการหลอกลวงในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีวิธีการหลอกลวงหลากหลายวิธีที่นำมาใช้หลอกลวงให้เหยื่อเปิดเผยข้อมูลสำคัญ เช่น รหัสผ่าน การหลอกลวงดังกล่าวอาจจะมาในรูปแบบของการปลอมแปลงอีเมล การหลอกลวงให้เข้าไปดูเว็บไซต์ การโทรศัพท์ถาม หรือแม้แต่การส่งจดหมายมาถามทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ ก่อนที่จะให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการผ่านหรือข้อมูลส่วนตัวของตนให้ตรวจสอบให้มั่นใจก่อนว่าผู้สอบถามเป็นผู้ที่รู้จักหรือสามารถพิสูจน์ตัวตนได้

ในส่วนสุดท้ายของคู่มือได้นำเสนอในลักษณะที่เป็นประเด็นถามตอบเสริมความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) โดยถามตอบถึงเรื่องเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) การโหลดข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ กรณีเครื่องเกิดความเสียหาย ระบบปฏิบัติการที่ใช้ รวมถึงศูนย์ซ่อมเครื่อง และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอร่างคู่มือดังกล่าวนี้เพื่อพิจารณาในการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำองค์ความรู้ เรื่อง ระเบียบและ

กฎหมายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) แนวทางการมอบอำนาจและการส่งเสริมการกระจายความรับผิดชอบเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก และแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา วันที่ ๑๓ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมตรัง กรุงเทพมหานคร จากนั้นได้นำเข้าในวาระการประชุมอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านกฎหมายการศึกษา เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุม กุชกร เฟงศรี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และได้นำเสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ เมื่อผ่านการพิจารณาจากสภาการศึกษาแล้วได้ดำเนินการจัดพิมพ์และเผยแพร่ในการเสวนา เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ภายใต้กรอบกฎหมาย ในการประชุม เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ในวันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ ห้อง Lotus Suite ๕ - ๖ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

ท่านที่สนใจคู่มือระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สามารถติดต่อขอรับได้ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือดาวน์โหลดได้ทาง www.onec.go.th

แนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา

แนวทาง การแก้ปัญหา ความรุนแรง ในสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปัญหานักเรียนนักศึกษาข่มขู่ทำร้ายเพราะไม่พอใจฝ่ายตรงข้ามด้วยเหตุผลเพียงเล็กน้อย แต่รุนแรงถึงขั้นใช้อาวุธร้ายแรงมาประหารชีวิตประหาร ทั้งมีด ปืน และระเบิด จนทำให้การก่อเหตุแต่ละครั้งมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตหลายคน โดยที่ผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมืองและสำนึกในบาปบุญคุณโทษ ได้สร้างความสูญเสียทั้งเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ ได้ทำลายระบบคุณธรรม จริยธรรม และนำมาซึ่งความเศร้าโศกปวดร้าวทางจิตใจให้กับพ่อแม่

ผู้ปกครองที่ต้องสูญเสียบุตรธิดาอันเป็นที่รัก ทั้ง ๆ ที่เยาวชนเหล่านี้จะต้องเป็นพลังสำคัญในการสร้างครอบครัวและสร้างสังคมประเทศชาติในอนาคต การก่อเหตุร้ายแต่ละครั้งยังทำลายทรัพย์สินต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของรัฐและประชาชนเป็นอันมาก โดยหากคนรับผิดชอบไม่ได้ และที่สำคัญคือ รัฐยังต้องใช้งบประมาณและบุคลากรจำนวนมากในการเยียวยารักษาผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีอีก ปัญหานักเรียนนักศึกษาข่มขู่ทำร้ายกันจึงเป็นปัญหาสังคมที่วิกฤติที่รัฐจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขโดยด่วน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการสร้างระบบเพื่อแก้ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษาขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนานโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและการใช้กำลังประทุษร้ายระหว่างนักเรียนนักศึกษาในและต่างสถานศึกษา สถาบัน และมหาวิทยาลัย รวมทั้งการนำนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ คณะอนุกรรมการฯ ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณาแก้ไขปัญหานี้ จึงได้จัดทำ “แนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา” ขึ้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสภาการศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้รับมอบ “แนวทางการแก้ปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา” นี้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมต่อไป

สาเหตุของปัญหาความรุนแรงในสถานศึกษา คณะอนุกรรมการฯ ได้ร่วมกันสรุปรวบรวมไว้ดังนี้

๑. นักเรียนนักศึกษาที่มีความคิดคะนอง อยากรู้อยากลอง ขาดความสำนึกเรื่องบาปบุญคุณโทษ ขาดการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) ต้องการเรียกร้องความสนใจจากคนอื่นว่าตนเป็นผู้กล้า เป็นวีรบุรุษ ต้องการเลียนแบบรุ่นพี่ ต้องการแก้แค้นเพราะเคยถูกฝ่ายตรงข้ามทำร้ายหรือลอบหลุมมาก่อน รวมทั้งต้องการปกป้องศักดิ์ศรีสถานศึกษาของตนอย่างผิด ๆ นอกจากนี้ ยังทราบมาว่าปัจจุบันมีโรงเรียนบางแห่งมีแกนนำนักเรียนนักศึกษาที่ชอบก่อความรุนแรงรวมตัวเป็นกลุ่ม แล้วชักชวนแบบกึ่งบังคับนักเรียนนักศึกษาคนอื่นให้มาเข้ากลุ่ม มีการเรียบเงินจากสมาชิกกลุ่มเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของกลุ่มในการจัดซื้ออาวุธมาสะสมไว้ในก่อก่อความรุนแรง อาวุธต่าง ๆ จะถูกฝากไว้ในสถานที่ใกล้ ๆ กับโรงเรียน ซึ่งพร้อมที่จะนำมาใช้ในการประหัตประหารได้ทันที

๒. ครูอาจารย์ที่ดูแลไม่เพียงพอ และยังไม่ปรากฏว่าครูบางคนให้การปกป้องช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาของตนที่ไปทำความผิด ครูบางคนเกรงกลัวนักเรียนนักศึกษาที่ชอบก่อความรุนแรง ไม่กล้าว่ากล่าวตักเตือน ครูบางคนอยากหนีปัญหาไม่ต้องมารับรู้ด้วย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนก็มักจะหนีปัญหาและโยนภาระให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้ง ๆ ที่ตำรวจเป็นผู้แก้ปัญหาปลายเหตุ

๓. ด้านชุมชนและสังคมก็ปรากฏว่ามีผู้ใหญ่จำนวนมาก ทำตัวอย่างที่ไม่ดีในการก่อความรุนแรง สภาพสังคมที่ฟอนพะเอื้อให้นักเรียนนักศึกษาไปกระทำผิดยิ่งขึ้น ตำรวจบางส่วนไม่ให้ความสำคัญในการแก้ปัญหา สื่อมวลชนชอบเสนอข่าวในลักษณะให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเลียนแบบ

นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ พบว่า จากสถิติการทะเลาะวิวาทและยกพวกตีกันอย่างเป็นทางการที่กองกำกับการศูนย์รวมข่าว กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้รวบรวมไว้ อาทิ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีสถิติการก่อเหตุวิวาท ๒,๑๐๐ ครั้ง เตรียมก่อเหตุ ๑,๗๐๖ ครั้ง เป็นต้น

สำหรับสถานที่ก่อเหตุมากที่สุดคือ พื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ จึงมุ่งเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะกรณีที่นักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและยกพวกตีกันในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น โดยเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ความรุนแรงในสถานศึกษา ดังนี้

มาตรการหลัก คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาเห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่องนโยบายและมาตรการป้องกัน นักเรียน นักศึกษา ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและทำร้ายกัน ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ไว้แล้ว ซึ่งมี ๑๐ ข้อ ดังนี้

(๑) สถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบประกาศและข้อบังคับอย่างเข้มงวด จริงจัง กรณีนักเรียน นักศึกษา บุคลากร อาจารย์ที่กระทำผิดร้ายแรงให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการทางกฎหมาย

(๒) สถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ต้องกำหนดแผนและวิธีการป้องกันการก่อเหตุตลอดจนการช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ประสบเหตุ

(๓) ให้สถาบัน สถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง และนักเรียน นักศึกษาปัจจุบัน เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ในเชิงสร้างสรรค์

(๔) สถาบัน สถานศึกษา ให้ความร่วมมือพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปในเขต ตรวจสอบ เยี่ยม กรณีจำเป็นขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือตรวจค้นอาวุธนำสงสัยได้

(๕) ให้สถาบัน สถานศึกษา ตรวจสอบบุคคล และรถทุกชนิดที่เข้า-ออก เพื่อป้องกันเหตุ และขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมในการเฝ้าระวัง

(๖) ให้มีการสำรวจพื้นที่ที่มักเกิดปัญหา จัดให้มี

หน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุ กรณีที่มีเหตุทะเลาะวิวาท โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) สถาบัน สถานศึกษา จัดกิจกรรมร่วมกัน ด้วยกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรม จิตอาสา การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคี เพื่อละลายพฤติกรรมและแก้ปัญหาในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

(๘) ให้สถาบัน สถานศึกษา สำรวจ เฝ้าระวัง และติดตามนักเรียน นักศึกษา ที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดเพื่อจัดกิจกรรมในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

(๙) องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันสถานศึกษา จัดให้มีระบบการติดตาม ดูแล ความประพฤติ นักเรียน นักศึกษา มีศูนย์รายงาน และแก้ไขเหตุการณ์โดยเร่งด่วน

(๑๐) ให้ผู้บริหารสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการข้างต้น

คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า นโยบายและมาตรการทั้ง ๑๐ ดังกล่าว ล้วนเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งสิ้น การที่นโยบายและมาตรการดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาอย่างได้ผลนั้น เป็นเพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถานศึกษาไม่ได้นำนโยบายและมาตรการมาใช้บังคับอย่างจริงจัง จึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถานศึกษานำนโยบายและมาตรการทั้ง ๑๐ ข้อ มาใช้บังคับอย่างจริงจัง และต้องมีการประเมินผลการบังคับใช้อยู่เป็นประจำแล้วรายงานผลการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะ ๆ

มาตรการเสริม คณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอมาตรการเสริม จำนวน ๕ มาตรการ ดังนี้

๑. พัฒนาหลักสูตรลูกเสืออาชีวะให้มีความเข้มข้น

ให้สถานศึกษาร่วมกับสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ และกองทัพบก พัฒนาหลักสูตรลูกเสืออาชีวะ กิจกรรม

รักษาดินแดน และกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ให้มีความเข้มข้น เน้นการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรม มีการฝึกปฏิบัติจริง และต่อเนื่อง สามารถสร้างความสามัคคี มีวินัย รักษาดีเสียสละ เสียชีพอย่าเสียสัตย์ ฯลฯ กำหนดให้มีคะแนนมาตรฐานในการผ่านเกณฑ์ด้วย

๒. ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาสังคม

ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาสังคม เช่น โครงการปฏิบัติธรรม การสวดมนต์ไหว้พระทุกเย็นวันศุกร์ การรักษาศีล ๕ การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในช่วงปิดเทอม จัดกิจกรรมโครงการเข้าค่ายพุทธบุตรทุกชั้น ทุกเทอม โครงการจิตอาสาพัฒนาสังคม โครงการสร้างสำนึกพลเมือง เป็นต้น

๓. จัดตั้งกลไกการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบัน

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จัดตั้งกลไกการดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบัน อาทิ การสลับหมุนเวียนอาจารย์ผู้สอนระหว่างสถาบัน การฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาข้ามสถาบัน เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน ช่วยเหลือกัน มีเป้าหมายเพื่อทำให้เกิดประโยชน์กับตัวนักศึกษา สังคม ประเทศชาติ

๔. โครงการ “สุภาพบุรุษอาชีวะ”

เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาทดลองใช้แล้วและปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ วัตถุประสงค์ของโครงการต้องการจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาอาชีวะกลุ่มที่เป็นแกนนำก่อเหตุรุนแรง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับกองทัพบกทำการฝึกอบรมกลุ่มแกนนำดังกล่าว รุ่นแรกจำนวน ๑๕๐ คน ณ โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ จังหวัดลพบุรี โดยกองทัพบกได้จัดผู้ฝึกที่มีความรู้ความชำนาญเพื่อฝึกอบรมทั้งด้านวิชาการ

จิตวิทยา และความมั่นคงของประเทศ เนื่องจากการฝึกอบรม จะเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรักความสามัคคี และตระหนักในการใช้ชีวิตชีวิตในสังคม ใช้เวลาฝึกอบรม ๘ สัปดาห์ การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ขอให้ โรงเรียนแต่ละแห่งเป็นผู้คัดเลือกเอง คณะอนุกรรมการฯ ขอสนับสนุนให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการโครงการ “สุภาพบุรุษอาชีพ” ต่อไป และขอเสนอความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑) ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมโดยเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็น “คนดี” ของสังคมและเลิกคิดที่จะไปก่อเหตุวิวาทและยกพวกตีกันอีก

๒) จัดให้มีการฝึกอบรมเป็นประจำโดยกำหนดฝึกอบรมปีละกี่รุ่น รุ่นละกี่คนจนกว่าปัญหานี้จะได้รับการแก้ไขเป็นที่น่าพอใจ

๓) สนับสนุนให้มีกิจกรรมต่อเนื่องหลังเสร็จสิ้นการอบรม ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการและสถานศึกษาต่าง ๆ ควรจัดทำแผนการทำกิจกรรมต่อเนื่องไว้รองรับล่วงหน้า และนำมาใช้ได้ทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว

๕. โครงการขอความสนับสนุนจากภาควิสาหกิจ และภาคเอกชน

ในกรณีที่เห็นว่าแม้จะได้ใช้มาตรการหลักและมาตรการเสริมข้างต้นแล้วยังไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาได้ คณะอนุกรรมการฯ จึงขอเสนอ “โครงการขอความสนับสนุนจากภาควิสาหกิจและภาคเอกชนโดยใช้หลักการ CSR (Corporate Social Responsibility)” ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

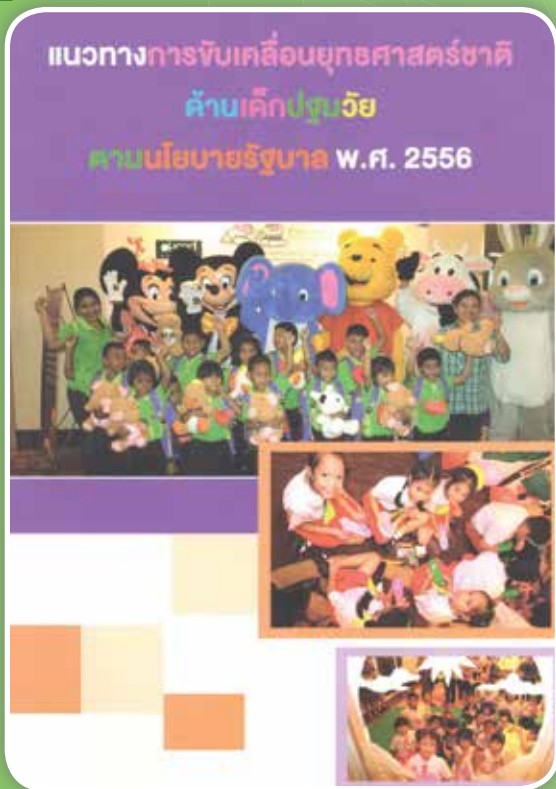
๑) ให้กระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกสถานศึกษา อาชีวศึกษาที่มีความเสี่ยงสูงที่จะก่อความรุนแรงเข้าร่วมโครงการฯ แล้วเชิญผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษา อาชีวศึกษามาประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของโครงการให้ทราบ และให้ความร่วมมือกับวิสาหกิจหรือเอกชนซึ่งจะมาเป็นผู้สนับสนุน

๒) ให้กระทรวงศึกษาธิการเชิญผู้บริหารระดับสูง (ที่มีอำนาจตัดสินใจได้) ของวิสาหกิจหรือบริษัทขนาดใหญ่ที่มีนโยบายคืนกำไรให้ประชาชน มาประชุมและขอความร่วมมือให้รับเป็น “ผู้สนับสนุน” โครงการฯ ขอให้เน้นถึงประโยชน์และบุญกุศลที่จะเกิดขึ้นกับเยาวชน และสังคมประเทศชาติ อนึ่ง “ผู้สนับสนุน” หนึ่งรายจะสนับสนุนสถานศึกษาหนึ่งแห่งหรือมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้

๓) ให้มี “คณะกรรมการประสานงานระหว่างผู้สนับสนุนและสถานศึกษา” มีหน้าที่สำคัญ คือดำเนินการเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาที่สนับสนุนไม่ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทและยกพวกตีกันอีก โดย กำหนดหลักสูตร “กิจกรรมพิเศษ” เช่น การกีฬา ดนตรี การออกค่ายพัฒนาชุมชน กิจกรรมศาสนา ฯลฯ รวมทั้งการฝึกอบรมกิจการงานซึ่งเป็นสายงานธุรกิจของผู้สนับสนุน เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินผลจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่ผู้สนับสนุนจะมอบให้ เมื่อสำเร็จการศึกษาในสถานศึกษานั้นแล้ว คณะกรรมการฯ เป็นผู้กำหนดสิทธิประโยชน์ที่จะมอบให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและผ่านการประเมินแล้ว เช่น การให้สิทธิพิเศษที่จะเข้าทำงานในวิสาหกิจ เป็นต้น อายุของโครงการควรเริ่มนับตั้งแต่วันเริ่มสนับสนุนจนถึงวันสำเร็จการศึกษาของผู้เข้าร่วมโครงการในสถานศึกษานั้น ๆ และเพื่อตอบแทนความเสียสละของ “ผู้สนับสนุน” ที่เป็นผู้ทำคุณงามความดีให้แก่ทางราชการ กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีงานขอบคุณผู้สนับสนุนอย่างเป็นทางการ และขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้บริหารสูงสุดของ “ผู้สนับสนุน” ทุกราย เพื่อเป็นการให้กำลังใจและเชิดชูการทำคุณงามความดีให้เป็นที่ประจักษ์ทั่วกันด้วย

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ตามนโยบายรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๖

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยตามนโยบายรัฐบาล ด้วยการจัดงาน “วันหนังสือเด็กแห่งชาติ : เด็กดี เด็กฉลาด ตามรอยพระบาทรักการอ่าน” เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมทั้งเผยแพร่พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัย ระหว่างวันที่ ๑-๒

เมษายน ๒๕๕๖ และจัดงาน “คาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่าน” ครอบคลุม ๑๑ จังหวัด ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๖ เพื่อให้จังหวัดต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่มุ่งเน้นพัฒนาทักษะภาษาในเด็กปฐมวัย และการเสวนาพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ให้มีความรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย

การจัดงานดังกล่าว เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ใน “แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายรัฐบาล ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙” ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ สู่การปฏิบัติและเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ให้มีนิสัยรักการอ่าน ด้วยกิจกรรมเล่นิทาน อ่านหนังสือ

ผลการจัดงานวันหนังสือเด็กแห่งชาติ : เด็กดี เด็กฉลาด ตามรอยพระบาทรักการอ่าน ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ เมษายน ๒๕๕๖ สรุปได้ว่า

(๑) เด็กปฐมวัย : ในการจัดงานดังกล่าว เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมงานได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีอันจะเป็นประโยชน์ในการต่อยอดเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านจากกิจกรรมที่จัดไว้ในงาน อาทิ จากมุมก๊อ ก ก๊อ ก๊อ

เปิดประตู มุมปลาโลมา หรือมุมแบ่งกันอ่านสำราญใจ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการต่อยอดในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างจินตนาการจากกิจกรรมมุมเงาแงง หรือ มุมถูงทำเดี่ยวตายที่ให้อิสระทางความคิดแก่เด็กๆ ในการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ทางด้านความคิด หรือสิ่งของตนเอง รวมทั้ง ได้รับความเพลิดเพลินและเป็นโอกาสที่ดีในการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจับดินสอเพื่อเขียนหนังสือต่อไปในอนาคต จากกิจกรรมมุมแต้มสีเล่นลายหรือการพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กจากกิจกรรมมุมรถไฟ และ มุมร้องเล่นเป็นเพลง ซึ่งเป็นประโยชน์ ในการออกกำลังกาย และกระตุ้นการเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็ก ๆ

(๒) ครูผู้สอน ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง : ได้เปิดวิสัยทัศน์ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละมุมที่จัดเตรียมไว้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยได้ รวมทั้งได้เครือข่าย เพื่อนครูผู้สอน ผู้ดูแลเด็ก เพื่อนผู้ปกครองด้วยกัน ในการแลกเปลี่ยนเจตคติ หรือกิจกรรมที่จะจัดให้แก่เด็กปฐมวัยของตนเอง

(๓) ผู้นำกิจกรรมเด็กปฐมวัย และผู้ปฏิบัติงาน (Staff) : ได้เรียนรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการลงพื้นที่งาน “คาราวานหนังสือเด็ก” ในอีก ๑๑ จังหวัด โดยตัวอย่างที่ได้เรียนรู้ในการจัดงานครั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบกิจกรรมที่จัดให้แก่เด็กปฐมวัย การบริหารจัดการภายในแต่ละมุมกิจกรรม การบริหาร

คนในการสับเปลี่ยนมุมกิจกรรมให้เกิดความเหมาะสม รวมถึงช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมให้แก่เด็กปฐมวัย ล้วนเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการจัดกิจกรรมคาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่านที่จะจัดต่อไป

ผลการจัดคาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่านระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๖ สรุปได้ว่า

(๑) ภาพรวมพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม : เด็กส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีความสุข สนุกสนาน ร่าเริง และสนใจ/ตั้งใจฟังคำอธิบายของวิทยากร พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างใดก็ตาม มีข้อสังเกตว่า สถานที่จัดกิจกรรมบางจังหวัดเป็นลานเปิดโล่งและอากาศร้อน ทำให้เด็กบางส่วนร่วมกิจกรรมได้ไม่สนุกเท่าที่ควร ขณะที่บางจังหวัดเด็กมีการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง แต่การทำกิจกรรมโดยมีผู้ปกครองคอยช่วยเหลือ ทำให้เด็กไม่ได้แสดงออกในกิจกรรมนั้น ๆ อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมบางแห่ง เช่น อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีเด็กที่เข้าร่วม

กิจกรรมบางคนมีปัญหาในการสื่อสาร บางคนพูดภาษาไทยไม่ได้ บางคนพูดได้แต่ไม่ชัดเจน ทำให้เด็กเหล่านี้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ไม่ดีเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมก็ทำกิจกรรมตามเพื่อน ๆ จนครบทุกกิจกรรม

(๒) ความเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม : ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ ๙๐ มีความเห็นว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมสำหรับเด็ก เด็กได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมคาราวานเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม/หน่วยงานที่จะนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมคาราวานในภาพรวมฐานกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านการอ่านของเด็ก กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละฐานมีความเหมาะสม วิทยากรในแต่ละฐานกิจกรรมมีศักยภาพ ความสามารถ และความพร้อมที่จะทำกิจกรรม และที่สำคัญได้รับความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

(๓) ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับ : อาทิ การส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็ก เทคนิคใหม่ ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ได้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น การผลิตสื่อการเรียน การสอน ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น

(๔) กิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ควรจัดเพิ่มเติม : การจัดกิจกรรมคาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้ รักการอ่าน พบว่า มีการจัดฐานกิจกรรมที่เน้นด้าน วิชาการ การพัฒนาด้านร่างกายและอารมณ์ และส่งเสริม ทักษะชีวิตประจำวัน ซึ่งในแต่ละจังหวัดที่จัดมีความ แตกต่างกัน บางจังหวัดเน้นด้านวิชาการ บางจังหวัดเน้น ทั้งสามด้าน บางจังหวัดเน้นสองด้าน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คาราวานฯ แต่ละจังหวัดจึงมีความเห็นว่า ถ้าจะมีการจัด กิจกรรมคาราวานลักษณะเช่นนี้อีกในอนาคต ควรจัด กิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก-ใหญ่ เช่น การปั้นดินน้ำมัน การร้อยลูกปัด การพับกระดาษ การต่อบล็อก กิจกรรม แข่งขันตอบคำถามเพื่อพัฒนา EQ และ IQ ของเด็ก การอบรม/ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม มารยาท ประเพณี และวัฒนธรรมไทย และความพอเพียง เป็นต้น

(๕) กิจกรรมพัฒนาครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครองที่ ควรจัดเพิ่มเติม : ทุกจังหวัดมีการจัดกิจกรรม การบรรยาย พิเศษให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการ เสวนาเรื่องการเล่นของเด็กปฐมวัย เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น จากผู้ที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คาราวานฯ แต่ละจังหวัดจึงมีความเห็นว่า กิจกรรมพัฒนา ครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง ควรจัดเพิ่มเติม อาทิ

- การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยแต่ละช่วงวัย
- การผลิตสื่อการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

- เทคนิควิธีการเล่นนิทานจากสื่อ/ภาพ
- กิจกรรมนันทนาการ/เกมการศึกษาที่สนุกสนาน เช่น การต่อโดมิโน
- การเฝ้าระวังโรคติดต่อในเด็ก และโภชนาการ ของเด็ก
- การดูแลตนเองและผู้อื่นในการเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างปลอดภัย การช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ใน ภาวะคับขัน เช่น การติดอยู่ในรถ หรือห้องที่ล็อก
- เทคนิคใหม่ ๆ รูปแบบและแนวทางการจัด กิจกรรมพัฒนาเด็กอนุบาลและแผนการจัดประสบการณ์
- การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- กิจกรรมเครือข่าย/การร่วมกิจกรรมระหว่าง เด็ก ผู้ปกครอง และครูปฐมวัย
- กิจกรรมที่สื่อถึงการอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุขของเด็ก
- การส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กพิเศษ
- กิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก ที่มีพฤติกรรมไม่ชอบการอ่าน/การเขียน และผู้ปกครอง ไม่สนใจ
- กลวิธีจูงใจให้เด็กรักการอ่าน การเข้าสังคมและ การกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง เทคนิค วิธีการพัฒนาเด็กอย่างสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมให้เด็ก สนใจ เรา่ใจ
- ทักษะในการพัฒนา IQ และ EQ
- ความรู้ด้านโภชนาการสำหรับเด็ก

บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา แผนการจัดการประสบการณ์ปฐมวัย เพื่อบรรจุลงใน เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับเด็กปฐมวัย (๓-๕ ปี) ครู ผู้ดูแลเด็ก และพ่อแม่ ผู้ปกครอง

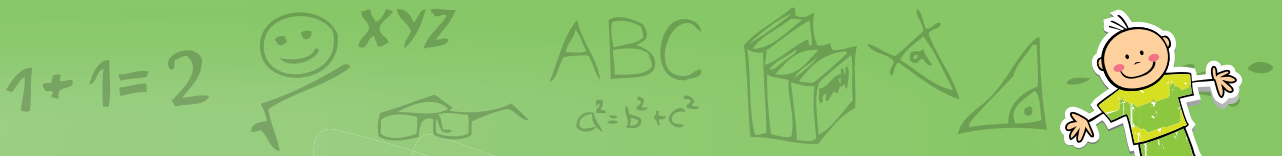
บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ
แนวทางการจัดการประสบการณ์ปฐมวัย เพื่อบรรจุลงใน
คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต)
สำหรับเด็กปฐมวัย (๓-๕ ปี)
ครู ผู้ดูแลเด็ก และพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อ
รัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยกำหนด
นโยบายการศึกษา ข้อ ๔.๑.๕ “เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศเพื่อการศึกษา ...ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้น

ได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา...” นั้น
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเห็นควร
ให้มีการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการประสบการณ์
ระดับชั้นอนุบาล ศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเตรียม
การจัดทำเนื้อหาสาระบรรจุลงในคอมพิวเตอร์แบบพกพา
(แท็บเล็ต) ให้แก่เด็กปฐมวัย ๓ - ๕ ปี เพื่อเตรียม
ความพร้อมในขั้นต้นที่จะต้องใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบ
พกพา (แท็บเล็ต) เป็นสื่อการเรียนรู้ที่นอกเหนือจาก
หนังสือเรียนต่อไปในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้น เด็กเรียนรู้จาก
ประสบการณ์จริง ใช้สื่อของจริง สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริง
ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ
สติปัญญา และกิจกรรมการเรียนรู้ในบางสาระอาจมีเกม
การศึกษาประกอบ ดังนั้น การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
แบบพกพา (แท็บเล็ต) จึงควรใช้เพื่อเสริมประสบการณ์
โดยมีเนื้อหาสาระที่ควรเรียนรู้ในรูปแบบภาพ วิดิทัศน์
สารคดี ปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ อาทิเช่น เรื่องวงจร
ชีวิตผีเสื้อ การเรียนรู้เรื่องพายุ ปรากฏการณ์ฝน เป็นต้น
สำหรับเนื้อหาสาระที่บรรจุลงใน เครื่องคอมพิวเตอร์แบบ
พกพา (แท็บเล็ต) จะอิงเนื้อหาสาระจากหน่วยการเรียนรู้
ในสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการประสบการณ์ ประมาณ
๓๐ - ๓๕ หน่วยต่อปีการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา
ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อเตรียมความพร้อมในขั้นต้น
สำหรับเด็กปฐมวัยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ควรให้

เด็กใช้ในมุมเสริมประสบการณ์ ทดลองเปิด ทดลองใช้ เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ให้เด็กได้รับประสบการณ์ สำคัญตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งครูไม่สามารถนำ เรื่องราวมาจัดประสบการณ์การสอนให้เด็กเห็นภาพหรือ เกิดจินตนาการได้

จากการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ แผนการจัด ประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยในการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ แบบพกพา (แท็บเล็ต) พบว่า

การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีเงื่อนไข ดังนี้

1. เด็กปฐมวัย ๓ - ๕ ปี ควรใช้คอมพิวเตอร์แบบ พกพา (แท็บเล็ต) ได้ไม่เกินวันละ ๒๐ นาที
2. เนื้อหาสาระที่บรรจุในคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นภาพ วิดิทัศน์ สารคดีซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว เด็กที่เด็กไม่สามารถไปเรียนรู้จากประสบการณ์จริงได้
3. การเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ เน้นให้เด็กได้ทดลอง ทำด้วยตนเอง

สิ่งที่บรรจุในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ของครู ประกอบด้วย

1. องค์ความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็กมี พัฒนาการเหมาะสม ตามวัย เช่น จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก จิตวิทยาเด็ก การเลี้ยงดูเด็ก สมองกับการเรียนรู้ สร้าง สมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร เป็นต้น
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรม เช่น สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย ๐ - ๓ ปี สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย ๓ - ๕ ปี แนวแนะหลักในการปฏิบัติต่อเด็ก ๓ - ๕ ปี โดย ครู อาจารย์ หนังสือดีสำหรับเด็ก ๖ เดือน - ๖ ปี รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๓ - ๕ ปี รายชื่อนิทาน เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นต้น
3. รายชื่อ Website ต่าง ๆ เพื่อการแสวงหา

องค์ความรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระที่บรรจุในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ของพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

๑. องค์ความรู้และนวัตกรรมในการเลี้ยงดูและ พัฒนาเด็ก เช่น จิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย สมรรถนะ ของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย ๐ - ๓ ปี สมรรถนะ ของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย ๓ - ๕ ปี แนวแนะ หลักในการปฏิบัติต่อลูกวัย ๐ - ๓ ปี โดยพ่อแม่ผู้ปกครอง แนวแนะหลักในการปฏิบัติต่อลูกวัย ๓ - ๕ ปี โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ) เซาว์ปัญญา (Intelligence Quotient : IQ) เป็นต้น

๒. รายชื่อ Website ต่าง ๆ เพื่อการแสวงหาความ รู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก

ข้อเสนอแนะ

การแจกเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับเด็กทุกคนในระดับปฐมวัย อาจจัดเป็นมุมแท็บเล็ต ในมุมประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก (มุมบ้าน มุมหนังสือนิทาน มุมเกมการศึกษา ฯลฯ)

ในอัตราส่วนเด็กปฐมวัย ๕ คน ต่อคอมพิวเตอร์ แบบพกพา (แท็บเล็ต) ๑ เครื่อง หรือ ๑๐ คน ต่อ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ๑ เครื่อง

รัฐบาลอาจจัดเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ให้แก่เด็กปฐมวัยโดยมีทางเลือก ดังนี้

๑. ให้จัดเด็กปฐมวัยโดยคำนวณจากจำนวนเด็ก ปฐมวัยของประเทศไทยที่เข้ารับบริการในสถานศึกษา จำนวน ๒,๘๐๕,๕๓๗ คน (ข้อมูลจากสถิติการศึกษาของ ประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๔) โดยใช้ฐานคิด

๑.๑ จำนวนเด็กปฐมวัย ๑ คน : ๑๐ เครื่อง จะต้อง ใช้เครื่องทั้งหมด ๒๘๐,๕๕๔ เครื่อง (๒,๘๐๕,๕๓๗ คน

/๑๐ เครื่อง = ๒๘๐,๕๕๔ เครื่อง)

๑.๒ จำนวนเด็กปฐมวัย ๑ คน : ๕ เครื่อง = ๕๖๑,๑๐๗ เครื่อง (๒,๘๐๕,๕๓๗ คน / ๕ เครื่อง = ๕๖๑,๑๐๗ เครื่อง)

๒. จัดให้สถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยคำนวณจากจำนวนสถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสถานศึกษา แต่ละสังกัด/รูปแบบ จำนวน ๕๓,๐๘๔ โรง/แห่ง (ข้อมูลจากสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๔) โดยใช้ฐานคิด

๒.๑ จำนวนสถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง : ๓ เครื่อง จะต้องใช้เครื่องทั้งหมด ๑๕๙,๒๕๒ เครื่อง (๕๓,๐๘๔ โรง/แห่ง x ๓ เครื่อง = ๑๕๙,๒๕๒ เครื่อง)

๒.๒ จำนวนสถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ แห่ง : ๕ เครื่อง จะต้องใช้เครื่องทั้งหมด ๒๖๕,๔๒๐ เครื่อง (๕๓,๐๘๔ โรง/แห่ง x ๕ เครื่อง = ๒๖๕,๔๒๐ เครื่อง)

ทั้งนี้ การแจกเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) สำหรับเด็กทุกคนในระดับปฐมวัย ๓ - ๕ ปี มีข้อสังเกตว่า เด็กยังไม่สามารถรับผิดชอบได้และการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ เน้นให้เด็กได้ทดลองทำด้วยตนเอง ดังนั้น สถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของแต่ละโรง/แห่ง อาจจัดเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ไว้ในมุมเสริมประสบการณ์ที่สถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของแต่ละโรง/แห่งกำหนด เพื่อเป็นมุมประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก (มุมบ้าน มุมหนังสือนิทาน มุมเกมการศึกษา ฯลฯ) โดยไม่ให้เด็กถือเครื่องนำกลับไปที่บ้าน ให้ใช้เฉพาะที่สถานศึกษา/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และไม่ควรให้เด็กใช้เกินวันละ ๒๐ นาที ซึ่งจะเหมาะสมมากกว่า เพราะเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๕ ปี เป็นช่วงวัยที่จะต้องได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ตามทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

สำหรับครูปฐมวัยและผู้ดูแลเด็ก การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) จะมีประโยชน์มาก เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ช่วยให้ครู ผู้ดูแลเด็ก ได้ค้นคว้าเนื้อหาสาระเกี่ยวกับองค์ความรู้ต่างๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น เรื่องจิตวิทยา ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เป็นต้น ตลอดจนแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์สำคัญให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ๓ - ๕ ปี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถค้นหารายชื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงการสืบค้นข้อมูล องค์ความรู้เพิ่มเติม นวัตกรรมใหม่ ๆ ความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน ที่ช่วยให้ครู ผู้ดูแลเด็ก เปิดโลกทัศน์และเชื่อมโยงความรู้กับประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นอกจากนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เป็นเครื่องมือในการอบรม เลี้ยงดู พัฒนาเด็กปฐมวัยได้เช่นกัน โดยมีวิธีการใช้เช่นเดียวกับครู ผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่สามารถสืบค้นข้อมูลเนื้อหาสาระที่บรรจุในเครื่องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูลูก ดังนั้น เนื้อหาสาระที่ควรบรรจุลงในเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) จึงควรครอบคลุมเรื่อง องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อหนังสือ เช่น หนังสือนิทาน เพลง เกมการศึกษา เป็นต้น และรายชื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อประโยชน์ในการอบรม เลี้ยงดู และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัย

การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก การแสวงหาแนวทางปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเพื่ออนาคต

ครูและผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นด่านหน้าอยู่ใกล้ชิดผู้เรียน และมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้เด็กไทยมีศักยภาพ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศ แต่จากผลการประเมินคุณภาพ

ผู้เรียนของหลายหน่วยงานที่ผ่านมา พบว่าคุณภาพผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ คุณภาพผู้เรียนที่ตกต่ำเป็นภาพสะท้อนถึงคุณภาพครูที่ยังต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีปัญหาหลายด้าน คุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่บั่นทอนประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

การพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กจะเป็นมาตรการหนึ่งในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น และมีความจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและมีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้นเรียน ครูคนเดียวต้องสอนหลายระดับและหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รูปแบบการพัฒนาครูในปัจจุบันยังขาดนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝึกอบรมแบบเหมารวม โดยใช้การบรรยายหรือการจัดประชุมกลุ่มย่อย และสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ การดำเนินการจัดอบรมแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เพราะเป็นการจัดอบรมพัฒนาตามโรงแรมใหญ่ ๆ ในเมืองหรือมหาวิทยาลัย ค่าใช้จ่ายจึงหมดไปกับการจ่ายค่าเดินทาง ค่าที่พักและอาหาร เพราะมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก วิธีการบรรยายของวิทยากรเป็นการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ในลักษณะการสื่อสารทางเดียว เนื้อหาสาระของการอบรม ผู้จัดอบรม (ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงาน

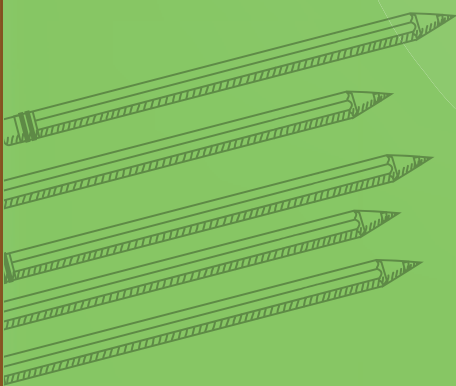

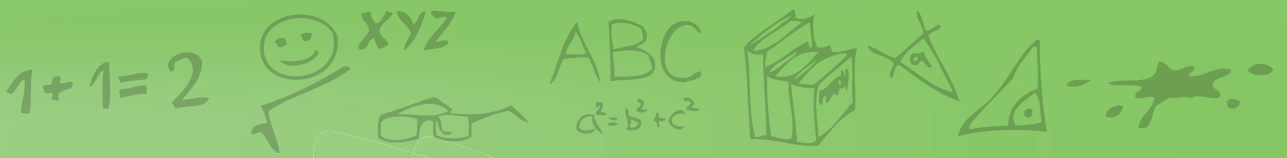
ในส่วนกลาง) เป็นผู้กำหนดเรื่องที่จะอบรม บางครั้งเรื่องที่อบรมห่างไกลจากเหตุการณ์ความเป็นจริงของห้องเรียน และการอบรมมีผลกระทบต่อนักเรียนเพราะครูต้องทิ้งห้องเรียนมาเข้ารับการอบรมโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหามากที่สุด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยนโยบายด้านการศึกษา ได้ตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาครูที่ยังคงใช้รูปแบบการพัฒนาแบบเดิม ๆ ซึ่งขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การอบรมพัฒนาครูในบางครั้งไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของครู จึงเกิดแนวคิดที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการศึกษาวิธีการพัฒนาครูโดยใช้พื้นที่ปฏิบัติงานเป็นสถานที่พัฒนา คือ การพัฒนาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน พื้นที่ดำเนินการวิจัยครอบคลุมทั่วประเทศ รวม ๑๐ จังหวัด ๆ ละ ๕ โรงเรียน รวม ๕๐ โรงเรียน จังหวัดที่ดำเนินการ คือ เชียงใหม่ เชียงราย พิชญ์โลก อุบลราชธานี อุดรธานี กาฬสินธุ์ พระนครศรีอยุธยา ตราด นครศรีธรรมราช และสงขลา การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการทั้งนักวิจัย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ นักบริหารการศึกษา ชุมชน

ผลการดำเนินงานแต่ละพื้นที่มีจุดเริ่มต้นในการพัฒนาด้วยการวิเคราะห์บริบทโรงเรียนและความต้องการในการพัฒนาของครูและผู้บริหารซึ่งเป็นผู้เข้ารับการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารฯ ส่วนใหญ่เน้นการขับเคลื่อนโดยใช้วงจร P D C A คือ มีการวางแผนร่วมกัน การลงมือทำ การตรวจสอบปรับปรุง และการลงมือทำเพื่อพัฒนาต่อเนื่อง กิจกรรมการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่เน้นการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาที่มีอยู่จริงในโรงเรียน โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วม การดำเนินงานใช้การจัดปัจจัยสนับสนุนหลายรูปแบบ ได้แก่ การอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูโดยตรงในเรื่องที่ครูต้องการ การให้คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งเป็นกลุ่มและรายกรณี การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักทางวิชาชีพ การเรียนรู้ด้วยตนเองของครู การจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้สำหรับครู การสร้างบรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างเพื่อนครู การรวมกลุ่มแก้ปัญหา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบเป็นกันเอง การสร้างครูแกนนำให้เป็นครูที่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษา การใช้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้าร่วมให้ความรู้แก่ครูและผู้บริหารเป็นระยะ ๆ การเล่าเรื่องที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ การจัดทำแฟ้มผลงานของครู การวิจัยในชั้นเรียน การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคม ฯลฯ กิจกรรมทุกอย่างเน้นดำเนินงานภายในโรงเรียนและต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียน และทุกรูปแบบ การพัฒนาฯ มีคู่มือการดำเนินงานและสิ่งสำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอน

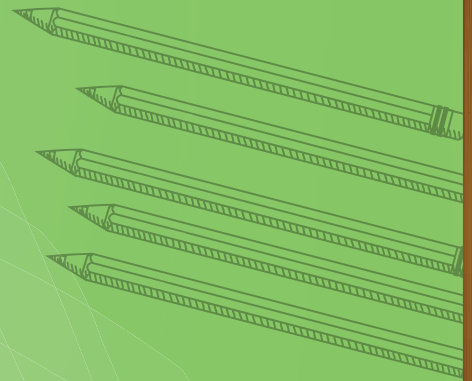
ผลการนำรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาไปทดลองใช้ ในแต่ละพื้นที่พบว่า มีบริบทในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

ส่วนใหญ่ให้ความสนใจกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการ เพราะเป็นกิจกรรมที่มีส่วนเพิ่มพูนศักยภาพครูในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียน กิจกรรมที่พบในการดำเนินงานคือ การพัฒนาที่ตรงตามความต้องการของครูและผู้บริหารอย่างแท้จริง เป็นกิจกรรมการพัฒนาที่ตรงกับสภาพปัญหาของโรงเรียน กิจกรรมการพัฒนาเน้นดำเนินการภายในโรงเรียน มีการช่วยเหลือทางวิชาการ โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก โดยการประสานงานของนักวิจัย นอกจากนี้ ได้พบสภาพปัญหาของโรงเรียนในโครงการ ได้แก่ การโยกย้ายครูซึ่งต้นสังกัดของโรงเรียนไม่สามารถจัดหาครูมาสอนทดแทนครูที่ออกไปได้ โรงเรียนขนาดเล็กยังคงเป็นสถานที่ทดลองงานสำหรับผู้บริหารที่เข้าสู่ตำแหน่งใหม่ โรงเรียนขนาดเล็กจึงขาดโอกาสในการได้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงเพื่อทำงานที่ท้าทาย

สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่วิจัยที่ขาดแคลนทรัพยากร พบว่า บางพื้นที่ได้ทดลองใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ โดยมีการรวมโรงเรียนเพื่อรวมทรัพยากรทั้งงบประมาณและบุคลากรเพื่อทดลองระบบการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ประสบปัญหาหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ขาดแคลนบุคลากรที่จำเป็นในการสอนให้ตรงกับสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ขาดแคลนสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการเสริมประสบการณ์ของนักเรียน โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนเป็นปัญหาที่หลายโรงเรียนประสบปัญหามากที่สุด

ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการคือ ระบบการอบรมพัฒนาครูในปัจจุบัน ได้สร้างปัญหาให้กับโรงเรียนขนาดเล็กมาก เนื่องจากช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ต้นสังกัดหรือหน่วยงานต่าง ๆ จะส่งการหรือขอความร่วมมือให้โรงเรียนส่งครูไปเข้ารับการอบรมในสวนกลาง ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดครูสอนนักเรียน หลายโรงเรียนต้องปิดโรงเรียนเพื่อส่งครูไปเข้ารับการอบรม

สำหรับรูปแบบการพัฒนาครูของโครงการในหลายพื้นที่ มีกิจกรรมที่คล้ายกัน เช่น การอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูเกี่ยวกับสาระที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำโครงการ การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อคิดวิเคราะห์สำหรับผู้เรียน ฯลฯ ความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองของครูพบว่า ในบางโรงเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ครูหลายคนในวัย ๕๐ ปีขึ้นไปขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพราะเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ตนดำเนินการอยู่สามารถใช้กับนักเรียนซึ่งดีอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน และการได้รับวิทยฐานะของครูในแต่ละ

ภูมิภาคยังมีความเหลื่อมล้ำกันมาก ครูบางคนเมื่อได้รับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษแล้ว หมดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากในการเป็นผู้นำที่จะพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ ทั้งในด้านกายภาพและด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ดีต้องเป็นนักประสานงานที่ยอดเยี่ยม สามารถนำเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งขาดแคลนทรัพยากรในเกือบทุกด้าน ผู้บริหารที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนคือ ผู้ที่สามารถเข้าถึงชุมชน ครูกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี ชุมชนที่มีความสามัคคี ผู้นำเข้มแข็งมักให้ความสำคัญกับการศึกษา ชุมชนที่เข้มแข็งจะมีความสามารถเข้ามาช่วยคิดและหาทางออกเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนได้ โรงเรียนที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาจนเป็นที่ยอมรับของชุมชน แม้โรงเรียนจะมีขนาดเล็กกลง แต่ชุมชนจะไม่มี การย้ายนักเรียนไปเรียนที่อื่น สิ่งสำคัญคือการสื่อสารและการประสานงานของโรงเรียนและชุมชนต้องเป็นไปอย่างราบรื่น มีความสม่ำเสมอ

สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมพบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้ประโยชน์จากการพัฒนาตามรูปแบบที่ดำเนินงาน รูปแบบการพัฒนาของแต่ละแห่งมีความหลากหลายมาก แต่มีจุดร่วมที่สำคัญคือ การพัฒนาทุกพื้นที่เริ่มต้นจากการหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และวางแผนการพัฒนาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และพึ่งพาทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุด วิธีการพัฒนานั้นการดำเนินการภายในโรงเรียน ครูไม่ทิ้งห้องเรียน บทบาทนักวิจัยซึ่งเป็นคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยได้ช่วยเป็นที่เล็งในการพัฒนา

กระบวนการพัฒนานั้นการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ผลจากการพัฒนาแต่ละแห่งได้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเชิงบวก แต่ยังไม่แน่ชัดว่าเกิดจากผลการดำเนินงานของโครงการทั้งหมดเพราะยังมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาครูที่ตนได้มีส่วนในการสร้างขึ้น

การดำเนินงานของโครงการได้พบสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ คือ ยังมีครูดีมากมายในแผ่นดิน ได้พบเห็นครูที่พยายามสอนนักเรียนโดยอุทิศตนเพื่ออาชีพครูที่ตนรัก ครูหลายคนไม่ต้องการชื่อเสียง ไม่ต้องการแสดงตนให้เป็นที่รู้จักของสังคม แต่ขอใช้เวลาทำงานเพื่อสอนนักเรียนและฝังตัวอยู่ในชุมชน ครูเหล่านี้หลายคนยังคงมีวิทยฐานะชำนาญการ ไม่สนใจทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะของตน แต่จะห่วงใยเด็กนักเรียนของตนมากกว่าตนเอง

ผลการดำเนินงานของโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สนใจ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะนำบทเรียนข้อค้นพบจากการวิจัย นำไปประยุกต์ใช้ในบริบท ของตน ผู้สนใจรายละเอียด สามารถศึกษารายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของแต่ละพื้นที่ซึ่งจะเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.onec.go.th ทุกท่านสามารถศึกษารายละเอียดได้จาก เว็บไซต์ดังกล่าว

บทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพของครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะครูที่มีคุณภาพจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะมีข้อค้นพบจากงานวิจัยหลายฉบับที่พบว่า นักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่งจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนไม่เก่งถึง ๓ เท่า การพัฒนาคุณภาพครูจึงเป็นนโยบายสำคัญด้านการศึกษาของรัฐบาลทุกยุคสมัยที่ผ่านมา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และภารกิจหลักด้านการจัดทำแผนและข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของชาติ ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาครู จึงได้จัดทำบทวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน วิธีการศึกษาใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เกี่ยวกับสภาพปัญหา สถานภาพการพัฒนาครู และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน โดยศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานการวิจัย ข่าวสาร ข้อมูล สถิติ บทสัมภาษณ์ บทความ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครู เพื่อเสนอแนะแก่หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู

จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถจำแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ออกเป็น ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) การจัดการเรียนการสอนของครู มีหลักคิดที่สำคัญคือ ผู้เรียนต้องได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ นั่นคือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ๒) คุณธรรมจริยธรรมของครู การพัฒนาวิชาชีพครูต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับ “คุณธรรมจริยธรรม” ๓) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ของ

ครูเพื่อการจัดการเรียนการสอน ๔) องค์ความรู้ใหม่สำหรับครูในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นเรื่องที่ครูต้องเรียนรู้และเข้าถึง นั่นคือ ครูต้องเปลี่ยนจากบทบาทผู้สอนหรือการชี้แนะความรู้ (Teacher) ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ (Facilitator) และ ๕) การใช้และการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครูเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ครูต้องทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า “สื่อการเรียนรู้อันใหม่”

สำหรับผลการวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาครูและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสรุปได้ ดังนี้

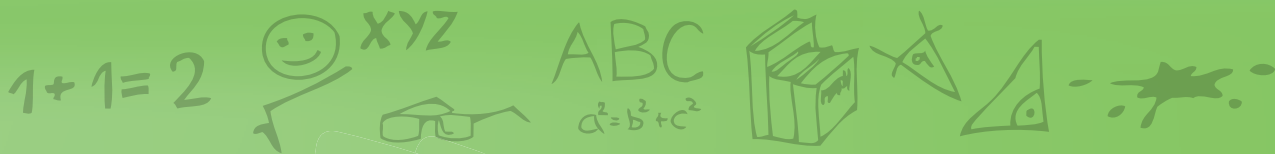
สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาครู ผลการวิเคราะห์ พบว่ามี ๗ ประเด็น คือ ๑) ระบบการพัฒนาครูในภาพรวมของประเทศยังไม่มีหน่วยงานหรือเจ้าภาพหลักที่จะทำหน้าที่ดูแล กำกับติดตาม วางระบบและวางแผนการพัฒนาในภาพรวม การพัฒนาครูมีหลายหน่วยงานจัดอบรม ขาดระบบฐานข้อมูลของครู ขาดการวางแผนร่วมกัน ทำให้การพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพ เกิดความซ้ำซ้อน ไม่คุ้มค่า ๒) กลไกการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาครู ยังขาดกลไกในการรวมพลังขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ไม่มีระบบการบริหารจัดการนิเทศติดตามผลที่จะช่วยในการพัฒนาครู ๓) การหาความจำเป็นในการพัฒนาครู ยังขาดการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครู ทำให้กระบวนการพัฒนาไม่ตอบสนองต่อความต้องการของครู หลักสูตรการพัฒนาครูยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของห้องเรียน ๔) วิธีการและสาระการพัฒนาครู ยังใช้รูปแบบเดิม ๆ ไม่มีนวัตกรรมใหม่ ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของครู การพัฒนาครูมีระยะเวลาสั้นไม่เหมาะกับเนื้อหาส่วนใหญ่ ใช้การบรรยาย ฝึกอบรม และพัฒนาในห้องประชุม ขาดการเชื่อมโยงกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน

เน้นในหลักการ/ทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ จึงทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากการอบรมพัฒนาได้ ผลการพัฒนาไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครูได้ ๕) สถานะที่จัดอบรมพัฒนาครู ส่วนใหญ่เน้นการอบรมตามห้องประชุมในโรงแรม หรือในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งดึงครูออกจากห้องเรียน ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะจะมีปัญหามากในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น ๖) ระบบการติดตามผลการพัฒนาครู แต่ละหน่วยงานขาดระบบการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การติดตามผลหลังการอบรมเพื่อนำไปใช้ในห้องเรียนหรือขยายผลไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ๗) แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู พบว่า ครูยังขาดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้และทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องรวม ๙ ประเด็น คือ

๑) ระบบบริหารจัดการ ในเรื่องการกระจายอำนาจสภาพที่เป็นอยู่ครูส่วนใหญ่อยู่ในระบบราชการแบบรวมศูนย์อำนาจ ทำให้ขาดอิสระทางความคิด ระบบการบริหารจัดการเรื่องการใช้หลักสูตรยังมีปัญหา การปรับหลักสูตรการเรียนการสอนแต่ครั้งครูไม่สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงได้ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมยังขาดการประชาสัมพันธ์ ทุกภาคส่วนยังไม่มีความตระหนักในการเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

๒) ประสิทธิภาพการใช้ครูและศักยภาพครู พบว่าครูที่บรรจุใหม่ และครูประจำการบางส่วนขาดเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผล ขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การคัดเลือกคนเข้าสู่อาชีพครูไม่ได้พิจารณาคัดเลือกอย่าง พิถีพิถัน ทำให้ได้ครูไม่มีคุณภาพมาเป็นครู โรงเรียนประสบ ปัญหาได้ครูบรรจุที่ไม่ตรงตามวุฒิการศึกษาที่ต้องการ ใช้งาน ครูยังขาดความเป็นนักวิชาการ ขาดความสามารถ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดครูที่มีความสามารถในการสอนในกลุ่มสาระหลักที่สำคัญ เช่น ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย

๓) **ผู้บริหารสถานศึกษา** พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ

๔) **ภาระงานของครู** พบว่า ครูมีภาระงานสอนมาก สอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมาก ทำให้ไม่มีเวลาทุ่มเทให้กับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาตนเอง

๕) **พฤติกรรมของครู** พบว่าครูใช้เวลาในการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะมากกว่าการสอน และพัฒนาตนเอง ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน ครูสอนโดยไม่ใช้สื่อการสอนและขาดแคลนการพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสาร ครูไม่รักการอ่าน ไม่รักการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาตนเอง และครูมีปัญหาหนี้สิน บั่นทอนประสิทธิภาพการทำงานด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

๖) **ขวัญและกำลังใจของครู** พบว่า ภาพลักษณ์วิชาชีพครูไม่จูงใจให้คนเก่งเข้าสู่วิชาชีพครู ส่วนครูประจำการขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากการได้รับมอบหมายให้ทำการสอนในวิชาที่ไม่ถนัด ความไม่เป็นธรรมในระบบสายงานการบังคับบัญชา ความไม่ชัดเจนในภารกิจปฏิบัติงานตามหน้าที่ เนื่องจากมีการมอบหมายงานอื่นนอกเหนือจากงานสอนนักเรียน

๗) **แหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาครู** พบว่า ครูมีแหล่งความรู้เพื่อพัฒนาตนเองไม่เพียงพอ

๘) **สมรรถนะในการพัฒนาครู** พบว่า มีหลาย

หน่วยงานที่มีสมรรถนะหลักของครูเป็นของตนเอง แต่ยังขาดสมรรถนะกลางที่เป็นเอกภาพที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนาครู

๙) **ระบบงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาครู** พบว่า ยังไม่มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้ขาดแหล่งงบประมาณในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง และระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาครูยังขาดความเหมาะสม

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพการพัฒนาครู และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

๑. **ปรับปรุงระบบบริหารจัดการของหน่วยงานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง** ได้แก่ ๑) ยกย่องสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) ให้เป็นองค์กรกลางระดับชาติที่มีขีดความสามารถและบทบาท ในการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒) ทบทวนและปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติให้เอื้อต่อการพัฒนาครู ระบบการยกย่องเชิดชูเกียรติครู ๓) เร่งรัดให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และนำผลประโยชน์จากกองทุนมาใช้ในการพัฒนาครูให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ๔) ปรับระบบการบริหารจัดการด้านการวางแผนการผลิตครู การใช้ครู และพัฒนาครูที่ชัดเจนทั้งเรื่องปริมาณและคุณภาพ

๒. **สร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน** โดยทุกหน่วยงานร่วมกันทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาครูในภาพรวมให้มีเอกภาพและบูรณาการอย่างแท้จริง หน่วยงานต่าง ๆ ควรร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนให้

มีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาครู ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการตั้งศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของครูในระดับจังหวัดและระดับ เขตพื้นที่การศึกษา จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์ภาพในกลุ่มเพื่อนร่วมวิชาชีพ ผลักดัน ให้มีการจัดตั้งคลังสมองครูแห่งชาติ ส่งเสริมกลไกส่งเสริม สนับสนุนให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมให้เห็น ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเข้ามามี ส่วนร่วมกันสร้างเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๓. กิจกรรมและวิธีการพัฒนาครู ปรับแนวความคิด การพัฒนาครูใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ส่งผลต่อผู้เรียน การพัฒนาครูทุกหลักสูตรต้องมีการหาความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาครูอย่างจริงจัง แนวทางการพัฒนา ครูต้องยึดภาระงาน มาตรฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ รูปแบบการพัฒนาครูควรใช้วิธีการที่หลากหลาย ไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน

๔. หลักสูตรและเนื้อหาการพัฒนาครู จัดให้มี หลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ หลากหลายและมีคุณภาพ เพื่อให้ครูสามารถเลือกหลักสูตร การฝึกอบรมได้ตามความต้องการ เน้นให้ครูเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในหน้าที่ เน้นการปรับเปลี่ยน กระบวนการทัศน์ทางวิชาชีพที่ทันต่อความก้าวหน้าและ วิทยาการ

๕. กิจกรรมส่งเสริมเพื่อการพัฒนาครู จัดตั้งสถานี โทรทัศน์สำหรับครู เพื่อเป็นช่องทางในการเรียนรู้และ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ครูสามารถเข้า ถึงได้อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้รับการพัฒนาใน รูปแบบต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเชื่อมโยงกับ การเลื่อนวิทยฐานะและการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จัดให้มี ห้องสมุด เพื่อเป็นแหล่งเก็บเอกสาร ตำราเพื่อ ให้ ครูได้ศึกษาหาความรู้ จัดทำเว็บไซต์ด้านการเรียนการสอน

เพื่อให้ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนสำหรับครู

๖. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครู จัดให้ มีระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาครู โดย จัดให้มีการประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เน้นผล ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และนำผลการพัฒนาเชื่อมโยงกับ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู พัฒนาระบบติดตามและ ช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาหลังได้รับการ ฝึกอบรมไปแล้ว ให้ครูสามารถนำไปพัฒนาการเรียน การสอนได้ หน่วยงานพัฒนาครูและหน่วยงานใช้ครู ร่วมดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการพัฒนาเป็น รายบุคคล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศในการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของครู

ในช่วงระยะสองทศวรรษที่ผ่านมา ทุกประเทศทั่วโลกได้ริเริ่มและดำเนินการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่ยุคสังคม แห่งการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียม ครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาครู คือ การเสริมสร้างและ ปลูกฝังเจตคติที่ดี และถูกต้องในการเป็น “ครูมืออาชีพ” การสร้างและสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งผลให้ครูมีองค์ความ รู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ และการส่งเสริมให้มี ระบบการสนับสนุน ให้ครูสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็ม ศักยภาพและมีประสิทธิภาพ *เราทุกคนได้มีโอกาสสัมผัส วิชาชีพครู เพราะทุกคนที่ผ่านระบบโรงเรียนต่างก็มี “ครู”*

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๔๔/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๐๐๘๘ www.onec.go.th

ISSN : 1686-5073
9 771686 5073 01

